

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Alicja Bochenek
Sędziowie:	SA Aleksander Sikora SO del. Marcin Ciepiela (spr.)
Protokolant:	Grzegorz Pawelczyk

przy udziale **Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Katowicach Jarosława Dunaja**

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2018 r. sprawy:

1. **L. G., s. Z. i J., ur. (...) w J.**, oskarżonego o czyn z art. 258 § 1 k.k., art. 62 § 2 k.k.s. i art. 55 § 1 k.k.s. oraz art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 i 5 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. oraz art. 6 § 2 k.k.s. i inne,
2. **B. K., c. J. i E., ur. (...) w M.**, oskarżonej o czyn z art. 258 § 1 k.k., art. 62 § 2 k.k.s. i art. 55 § 1 k.k.s. oraz art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 i 5 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. oraz art. 6 § 2 k.k.s. i inne,
3. **D. H., s. H. i M., ur. (...) w T.**, oskarżonego o czyn z art. 258 § 1 k.k., art. 62 § 2 k.k.s. i art. 55 § 1 k.k.s. oraz art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 i 5 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. oraz art. 6 § 2 k.k.s. i inne,
4. **T. S., s. J. i K., ur. (...) w T.**, oskarżonego o czyn z art. 258 § 1 k.k., art. 62 § 2 k.k.s. i art. 55 § 1 k.k.s. oraz art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 i 5 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. oraz art. 6 § 2 k.k.s. i inne,

na skutek apelacji obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 21 grudnia 2017 roku, sygn. akt XXI K 218/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. w punkcie 2 – w opisie czynu w miejsce zwrotu „w wyniku czego uszczuplili należny Skarbowi Państwa podatek od towarów i usług VAT” wprowadza zwrot „udzielając pomocy do uszczuplenia należnego Skarbowi Państwa podatku od towarów i usług VAT wielkiej wartości, tj. w kwocie łącznej 4.687.530 zł” i eliminuje zwrot „czyli podatek wielkiej wartości w kwocie łącznej 4.687.530 zł”, jako kwalifikację prawną czynu przyjmuje art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. i art. 55 § 1 k.k.s. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 i 5 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015

r. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s., a jako podstawę wymiaru kary – art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s.;

2. w punkcie 3 – jako kwalifikację prawną czynu przyjmuje w stosunku do oskarżonego D. H. art. 271 § 3 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., a w stosunku do oskarżonego T. S. art. 271 § 3 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., a z podstawy wymiaru kary orzeczonej oskarżonemu T. S. eliminuje art. 64 § 1 k.k.;

3. w punkcie 4 – z opisu czynu eliminuje zwrot „z których kwota 4.641.921 zł pochodziła z korzyści związanych z popełnieniem przestępstwa skarbowego dotyczącego uszczuplenia należności publicznoprawnej w podatku VAT”, a z podstawy wymiaru kary orzeczonej oskarżonemu T. S. – art. 64 § 1 k.k.;

4. w punkcie 5 – wymierzoną oskarżonemu D. H. karę pozbawienia wolności łagodzi do 5 (pięciu) miesięcy;

5. w punkcie 7 – w opisie czynu w miejsce zwrotu „czym z uwagi na” wprowadza zwrot „udzielając pomocy do uszczuplenia należnego Skarbowi Państwa podatku od towarów i usług VAT wielkiej wartości, tj. w kwocie łącznej 4.641.921,00 zł przez” i eliminuje zwrot „przy jednoczesnym odprowadzeniu podatku VAT przez przedsiębiorcę B. B. K. jedynie w wysokości 4.419,71 zł uszczupliła należność publicznoprawną w postaci podatku VAT wielkiej wartości w kwocie łącznej 4.641.921,00 zł”, jako kwalifikację prawną czynu przyjmuje art. 62 § 2 k.k.s. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 i 5 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s., a za podstawę wymiaru kary – art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s., zaś wysokość jednej stawki dziennej grzywny wymierzonej oskarżonej B. K. obniża do kwoty 50 (pięćdziesięciu) złotych;

6. w punkcie 8 – jako kwalifikację prawną czynu przyjmuje art. 271 § 3 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., a wysokość jednej stawki dziennej grzywny wymierzonej oskarżonej B. K. obniża do kwoty 50 (pięćdziesiąt) złotych;

7. w punkcie 9 – z opisu czynu eliminuje zwrot „z których kwota 4.641.921 zł pochodziła z korzyści związanych z popełnieniem przestępstwa skarbowego i uszczuplenia należności publicznoprawnej w podatku VAT”;

8. w punkcie 12 – z kwalifikacji prawnej eliminuje art. 8 § 1 k.k.s., a z podstawy wymiaru kary orzeczonej oskarżonemu Ł. G. – art. 23 § 1 i 3 k.k.s.,

9. w punkcie 13 – wymierzoną oskarżonemu Ł. G. karę łagodzi do 1 (jednego) roku i 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz do 200 (dwustu) stawek dziennych grzywny po 100 (sto) złotych stawka;

10. w punkcie 17 – w stosunku do oskarżonego Ł. G. uchyla zawarte tam rozstrzygnięcie, w to miejsce przyjmując, że zachowania przypisane oskarżonemu w punktach 12 i 13 stanowią jeden czyn w rozumieniu art. 8 § 1 k.k.s. i na podstawie art. 8 § 2 k.k.s. ustala, że spośród kar w nich orzeczonych wykonaniu podlegają tylko kara pozbawienia wolności oraz kara grzywny orzeczone w punkcie 12;

11. w punkcie 18:

a) za podstawę prawną wymiaru kary łącznej wobec oskarżonych D. H., T. S. i B. K. przyjmuje art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., orzeczoną wobec oskarżonego D. H. karę łączną pozbawienia wolności łagodzi do 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaś orzeczoną wobec oskarżonej B. K. karę łączną pozbawienia wolności na mocy art. 69 § 1, 2 i 3 k.k. w zw. z art. 70 § 2 k.k. w zw. z art. 73 § 2 k.k. w zw.

z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. warunkowo zawiesza na okres próby wynoszący 4 (cztery) lata, oddając ją w tym czasie pod dozór kuratora sądowego,

b) w stosunku do oskarżonego Ł. G. uchyla zawarte tam rozstrzygnięcie

i w to miejsce na podstawie art. 39 § 1 i 2 k.k.s. i art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 85 k.k.

i art. 86 § 2 k.k. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015 r.

w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. łączy kary pozbawienia wolności orzeczone w punktach 11, 12 i 14 oraz orzeka karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, której wykonanie na mocy art. 69 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. i w zw. z art. 41a § 2 k.k.s. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. warunkowo zawiesza na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat, a na mocy art. 41 § 4 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 41 § 2 k.k.s. zobowiązuje oskarżonego do uiszczenia w terminie 4 (czterech) lat należnego podatku od towarów i usług VAT, stanowiącego wymagalną należność publicznoprawną, stwierdzoną ostatecznymi decyzjami Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 31 marca 2014 r.: Nr PP- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za marzec 2011 r. na 56.964,00 zł; Nr P- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za kwiecień 2011 r. na 245.820,00 zł; Nr PP- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za maj 2011 r. na 206.672,00 zł; Nr PP- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za czerwiec 2011 r. na 273.448,00 zł; Nr PP- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za lipiec 2011 r. na 611.650,00 zł; Nr PP- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za sierpień 2011 r. na 972.981,00 zł; Nr PP- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za wrzesień 2011 r. na 1.098.273,00 zł;

12. w punkcie 19:

a) uchyla rozstrzygnięcia o środkach karnych orzeczonych wobec oskarżonych T. S. i Ł. G.,

b) eliminuje sformułowanie „solidarnie”,

c) w stosunku do oskarżonego D. H. obniża kwotę przepadku korzyści majątkowej osiągniętej przez niego z przestępstwa skarbowego przypisanego w punkcie 2 do kwoty 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) złotych,

d) w stosunku do oskarżonej B. K. obniża kwotę przepadku korzyści majątkowej osiągniętej przez nią z przestępstwa skarbowego przypisanego w punkcie 7 do kwoty 11.200 (jedenaście tysięcy dwieście) złotych;

13. w punkcie 21 – uchyla zawarte tam rozstrzygnięcia i w to miejsce na podstawie art.

63 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zalicza na poczet kary:

a) łącznej pozbawienia wolności orzeczonej oskarżonemu D. H. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 18 lutego 2014 r.

do dnia 27 października 2014 r.,

b) grzywny orzeczonej oskarżonej B. K. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniu 18 lutego 2014 r.,

c) grzywny orzeczonej oskarżonemu Ł. G. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 21 października 2014 r. do dnia

20 listopada 2014 r.;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Katowicach) na rzecz adwokata M. O. - Kancelaria Adwokacka w K. - kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23% podatku VAT, tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu udzielonej oskarżonej B. K. w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia oskarżonych Ł. G., B. K., D. H. i T. S. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO del. Marcin Ciepiera SSA Alicja Bochenek SSA Aleksander Sikora

Sygn. akt: **II AKa 143/18**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2017 r. (sygn. akt XXI K 218/14) Sąd Okręgowy w Katowicach:

1. uznał oskarżonych D. H. i T. S., za winnych tego, że w okresie od sierpnia 2011 r. do 14 listopada 2011 r., w T., B., L., J. i innych miejscowościach na terenie kraju, brali udział w zorganizowanej grupie przestępczej, w skład której wchodziły także inne osoby, w tym B. K. i Ł. G., mającej na celu osiągnięcie korzyści majątkowych z popełniania przestępstw skarbowych i przestępstw przeciwko dokumentom związanych z obrotem wyrobami stalowymi i innymi towarami i usługami z uchybieniem realizowania obowiązku podatkowego w podatku od towarów i usług VAT i uszczupleniem należności publicznoprawnej w postaci podatku VAT, czym wyczerpali znamiona ustawowe występku z art. 258 § 1 k.k. i za to na mocy art. 258 § 1 k.k. skazał ich na kary po 1 roku pozbawienia wolności;

2. uznał oskarżonych D. H. i T. S. za winnych tego, że w okresie od 21 lutego 2011 r. do 14 listopada 2011 r., w L., B., T., J. i innych miejscowościach na terenie kraju, działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w zorganizowanej grupie przestępczej (za działanie w której w okresie od lipca 2011 r. skazani zostali prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 27 kwietnia 2016 r. sygn. akt XXI K 179/15), wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w tym B. K., w celu uzyskania korzyści majątkowych wiążących się z uchybieniem obowiązkowi podatkowemu w ramach podatku od towarów i usług VAT i przez to uszczupleniem należności Skarbu Państwa z tytułu tego podatku, prowadzili rzeczywistą, niezarejestrowaną działalność gospodarczą z jednoczesnym, celem zatajenia prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek, stwarzaniem pozorów realności obrotu przez nieprowadzące rzeczywistej działalności gospodarczej firmy założone przez B. K., W. B. i P. N.: (...) B. K. z siedzibą w L., C. B. W. z siedzibą w T., P.H.U. (...) z siedzibą w B., których nazwami się posługiwali i tworzeniem poświadczającej nieprawdę co do relewantnych prawnie okoliczności, dokumentacji rzekomo odbywających się transakcji dokonywanych z udziałem tych podmiotów gospodarczych w postaci faktur VAT – przyjmowaniem i księgowaniem poświadczających nieprawdę faktur VAT wystawianych dla tych podmiotów gospodarczych, a przez to używaniem ich, przekazywaniem poświadczających nieprawdę co do relewantnych prawnie okoliczności faktur VAT wystawionych przez te podmioty gospodarcze kontrahentom, a to za ich wiedzą i w wyniku ich celowego działania:

- w okresie od 21.02.2011 r. do 14.06.2011 r. doszło pomiędzy (...) s.r.o. a (...) B. K. do pozornych transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) s.r.o. na rzecz jednostki (...) B. K.. Sprzedaż obejmowała pręty żebrowane i inne wyroby hutnicze o wadze łącznej 283,03 ton. Faktury wystawione zostały na kwotę łączną 604 608,00 zł w ramach nabyć wspólnotowych, a więc bez podatku VAT.

- w okresie od 06.04.2011 r. do 14.06.2011 r. doszło pomiędzy (...) s.r.o. a (...) B. W. do pozornych transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) s.r.o. na rzecz jednostki (...) B. W.. Sprzedaż obejmowała towary handlowe w postaci prętów żebrowanych o wadze 683,840 ton i wartości 1.612.058,13 zł. Faktury wystawione zostały w ramach nabyć wspólnotowych, a więc bez podatku VAT.

- w okresie od 21.06.2011 r. do 14.11.2011 r. doszło pomiędzy (...) s.r.o. a PHU (...) P. N. do pozornych transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) s.r.o. na rzecz jednostki PHU (...) P. N.. Sprzedaż obejmowała towary handlowe w postaci prętów żebrowanych o

wadze 8.746,52 ton, o wartości 19.757.221,45 zł. Faktury wystawione zostały w ramach nabyć wspólnotowych, a więc bez podatku VAT.

- w okresie od 03.03.2011 r. do 14.06.2011 r. miał miejsce szereg pozornych transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) B. W. na rzecz jednostki (...) B. K.. Sprzedaż obejmowała pręty żebrowane i inne wyroby hutnicze o wadze łącznej 1.572,697 ton. Faktury wystawione zostały na kwotę łączną brutto 3.814.052,69 zł (w tym podatek VAT 713.196,89 zł).

- w okresie od 03.03.2011 r. do 30.09.2011 r. miał miejsce szereg pozornych transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę PHU (...) P. N. na rzecz jednostki (...) B. K.. Sprzedaż obejmowała pręty żebrowane i inne wyroby hutnicze o wadze łącznej 8.390,265 ton. Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną brutto 20.368.665,16 zł (w tym podatek VAT 3.808.774,88 zł).

- w dniu 24.05.2011 r. doszło do jednej pozornej transakcji sprzedaży udokumentowanej fakturą VAT stwierdzającą nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawioną przez przedsiębiorcę (...) na rzecz jednostki (...) B. K.. Sprzedaż obejmowała blachę czarną o wadze łącznej 23,75 ton. Faktura ta wystawiona została na kwotę łączną brutto 63.099,00 zł (w tym podatek VAT 11.799,00 zł).

- w dniu 11.04.2011 r. doszło do jednej pozornej transakcji sprzedaży udokumentowanej fakturą VAT stwierdzającą nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawioną przez przedsiębiorcę (...) W. B. na rzecz jednostki PW (...) P. S.. Sprzedaż obejmowała 1700 metrów kabla elektrycznego. Faktura ta wystawiona została na kwotę łączną 37.141,08 zł brutto (w tym podatek VAT 6.945,08 zł).

- w dniu 29.06.2011 r. doszło do jednej pozornej transakcji sprzedaży udokumentowanej fakturą VAT stwierdzającą nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawioną przez przedsiębiorcę (...) W. B. na rzecz jednostki (...) Sp. z o.o. Sprzedaż obejmowała 3 sztuki armatek śnieżnych. Faktura ta wystawiona została na kwotę łączną 33.210,00 zł brutto (w tym podatek VAT 6210,00 zł).

- w okresie od 11.04.2011 r. do 26.06.2011 r. doszło do pozornych transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) W. B. na rzecz jednostki Usługi (...). Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną 396.515,10 zł brutto (w tym podatek VAT 74.145,10 zł).

- w dniu 27.05.2011 r. doszło do jednej pozornej transakcji sprzedaży udokumentowanej fakturą VAT stwierdzającą nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawioną przez przedsiębiorcę (...) W. B. na rzecz jednostki (...) Sp. z o.o. Sprzedaż obejmowała 24,47 ton prętów żebrowanych. Faktura ta wystawiona została na kwotę łączną 58.691,30 zł brutto (w tym podatek VAT 10 974,80 zł).

- w okresie od 15.03.2011 r. do 23.09.2011 r. doszło do pozornych transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) B. K. na rzecz firmy PHU (...) Ł. G.. Sprzedaż obejmowała 8863,814 ton prętów żebrowanych i siatki zbrojeniowej. Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną 19.195.407,06 zł brutto (w tym podatek VAT 3.589.385,02 zł).

- w dniu 03.03.2011 r. doszło do jednej pozornej transakcji sprzedaży udokumentowanej fakturą VAT stwierdzającą nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako

sprzedający i kupujący wystawioną przez przedsiębiorcę (...) B. K. na rzecz jednostki (...) B. L.. Sprzedaż obejmowała 23,06 ton prętów żebrowanych. Faktura ta wystawiona została na kwotę łączną 55.309,41 zł brutto (w tym podatek VAT 10.342,41 zł).

- w okresie 08.03.2011 r. do 10.03.2011 r. doszło do pozornych transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) B. K. na rzecz firmy (...). Sprzedaż obejmowała 47,22 ton prętów żebrowanych. Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną 113.257,17 zł brutto (w tym podatek VAT 21.178,17 zł).

- w okresie 25.05.2011 r. do 12.08.2011 r. doszło do pozornych transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) B. K. na rzecz firmy (...) Sp. z o.o. Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną 4.741.760,53 zł brutto (w tym podatek VAT 886.670,72 zł).

- w okresie 27.07.2011 r. do 19.09.2011 r. doszło do pozornych transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) B. K. na rzecz firmy PHU (...). Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną 345.187,99 zł brutto (w tym podatek VAT 64.547,35 zł).

- w okresie 03.03.2011 r. do 26.08.2011 r. doszło do pozornych transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) B. K. na rzecz firmy (...) Sp. z o.o. Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną 396.899,36 zł brutto (w tym podatek VAT 74.216,96 zł).

w wyniku czego uszczuplili należny Skarbowi Państwa podatek od towarów i usług (...) o kwoty wynikające z nieuprawnionego odliczenia podatku VAT wynikającego z pozornych transakcji sprzedaży przez podmioty otrzymujące faktury wystawiane przez nieprowadzące rzeczywistej działalności gospodarczej (...) W. B. i (...) B. K., a to z uwzględnieniem wysokości uiszczanego przez te podmioty podatku oraz zakresu zastosowanych na podstawie wymienionych wyżej faktur odliczeń o następujące wartości w przypadku następujących podmiotów:

- PW (...) P. S. podatek VAT 6.945 zł,
- (...) Sp. z o.o. podatek VAT 6.210 zł,
- Usługi (...) podatek VAT 74.145 zł,
- (...) Sp. z o.o. podatek VAT 10.975 zł,
- PHU (...) Ł. G. podatek VAT 3.542.431 zł,
- (...) B. L. podatek VAT 10.342 zł,
- (...) K. M. podatek VAT 21.178 zł,
- (...) Sp. z o.o. podatek VAT 886.671 zł,
- PHU (...) podatek VAT 54.416 zł,
- (...) Sp. z o.o. podatek VAT 74.217 zł,

czyli podatek wielkiej wartości w kwocie łącznej 4.687.530 zł,

czym wyczerpali znamiona ustawowe przestępstwa skarbowego z art. 62 § 2 k.k.s. i art. 55 § 1 k.k.s. oraz art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 i 5 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. i art. 6 § 2 k.k.s., w zw. z art. 8 § 1 k.k.s. i art. 9 § 1 k.k.s. i za to na mocy art. 56 § 1 k.k.s. i art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. oraz art. 23 § 1 i 3 k.k.s. skazał ich na kary po 2 lata pozbawienia wolności i grzywnę w ilości 250 stawek dziennych, ustalając wysokości jednej stawki dziennej na 100 zł;

3. uznał oskarżonych D. H. i T. S. za winnych tego, że w okresie od 21 lutego 2011 r. do 14 listopada 2011 r., w L., B. T., J. i innych miejscowościach na terenie kraju, działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w zorganizowanej grupie przestępczej (za działanie w której w okresie do lipca 2011 r. skazani zostali prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 27 kwietnia 2016 r. sygn. akt XXI K 179/15), wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w tym B. K. – osobami uprawnionymi do wystawiania i przyjmowania faktur VAT, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, posługiwali się i wystawiali poświadczające nieprawdę dokumenty, w postaci faktur VAT w ten sposób, że:

- kierując działaniami B. K. w ramach firmy (...) B. K. z siedzibą w L., przyjęli do ewidencji księgowej firmy (...) czterysta kilkadziesiąt faktur VAT wystawionych przez P.H.U. (...) P. N. z siedzibą w B., (...) B. W. z siedzibą w T., (...) s.r.o. z siedzibą T., Republika Czeska, (...) Sp. z o.o. z siedzibą w J., dokumentujących rzekomy zakup prętów żebrowanych, blachy walcowej, żelazomolibdenu, siatki, usług transportowych i innych przedmiotów, a następnie wystawili czterysta kilkadziesiąt faktur VAT dokumentujących rzekomą sprzedaż tych towarów na rzecz (...) z siedzibą w K., (...) z siedzibą w J., P.P.H. (...) z siedzibą w K., P.H.U. (...) z siedzibą w J., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S., P.H.U. (...) z siedzibą w J., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C., a konkretnie:

- kierując działaniami W. B. w ramach firmy (...) W. B., przyjęli ponad 30 poświadczających nieprawdę faktur VAT, dokumentujących rzekomy zakup od firmy (...) s.r.o. z siedzibą T., Republika Czeska prętów żebrowanych, blachy walcowej, żelazomolibdenu, a następnie wystawili ponad 80 poświadczających nieprawdę faktur VAT dokumentujących sprzedaż tych i innych towarów do firm: (...) z siedzibą w L., (...) .H.U. (...) z siedzibą w T., Przedsiębiorstwo (...) P. S. z siedzibą w B., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S., (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S., Usługi (...) z siedzibą w K. prętów żebrowanych, kabli, armatek śnieżnych,

- kierując działaniami P. N. w ramach firmy P.H.U. (...) N. P. przyjęli dwieście kilkadziesiąt poświadczających nieprawdę faktur VAT dokumentujących rzekomy zakup od firmy (...) s.r.o., z siedzibą T., Republika Czeska, prętów żebrowanych, blachy walcowej, a następnie wystawili trzysta kilkadziesiąt poświadczających nieprawdę faktur VAT dokumentujących rzekomą sprzedaż do firmy (...) z siedzibą w L. wyrobów hutniczych, usług transportowych,

które to zakupy i sprzedaż dokonywane rzekomo przez: (...) B. K. z siedzibą w L., (...) B. W. z siedzibą w T., P.H.U. (...) z siedzibą w B. nie miały miejsca, zaś wystawione i przyjęte faktury stwierdzały nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne, o czym wiedzieli,

przy czym T. S. występku tego dopuścił się będąc uprzednio skazany na karę 4 lat pozbawienia wolności wyrokiem Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 1 lipca 2010 r., sygn. akt II K 640/08 za czyny z art. 279 § 1 k.k. popełnione w warunkach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k., którą to karę odbywał w okresie od 19 stycznia 2005 r. do 7 kwietnia 2005 r. od 3 maja 2006 r. do 18 czerwca 2007 r., od 18 lipca 2007 r. do 9 sierpnia 2007 r.,

czym D. H. wyczerpał znamiona ustawowe występku z art. 271 § 1 i 3 k.k. i art. 273 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 21 § 2 k.k.,

zaś T. S. wyczerpał znamiona ustawowe występku z art. 271 § 1 i 3 k.k. i art. 273 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 21 § 2 k.k.

i za to na mocy art. 271 § 3 k.k. przy zast. art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. oraz art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. skazał D. H. na karę 2 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności i grzywnę w ilości 300 stawek dziennych ustalając wysokości jednej stawki dziennej na 100 zł,

zaś na mocy art. 271 § 3 k.k. przy zast. art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. oraz art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. skazał T. S. na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w ilości 300 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 100 zł;

4. uznał oskarżonych D. H. i T. S. za winnych tego, że w okresie od lutego 2011 r. do października 2011 r. w T. i B., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w zorganizowanej grupie przestępczej (za działanie w której w okresie do lipca 2011 r. skazani zostali prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 27 kwietnia 2016 r. sygn. akt XXI K 179/15), czyniąc sobie z popełnionego przestępstwa stałe źródło dochodu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z B. K. i innymi osobami przyjmowali i przekazywali środki płatnicze pochodzące z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego, opisanego wyżej, a polegającego na uchylaniu się od opodatkowania, poprzez wystawianie nierzetelnych faktur VAT, posługiwanie się nazwami innych podmiotów w prowadzeniu obrotu towarami i usługami, zaliczaniu na poczet zobowiązań podatkowych nierzetelnych i poświadczających nieprawdę faktur VAT, składaniu deklaracji podatkowych zawierających nieprawdę, które to działania nie miały ekonomicznego uzasadnienia, lecz mogły udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie przestępnego pochodzenia, wykrycie oraz zajęcie środków płatniczych podlegających obrotom na rachunkach bankowych wymienionych firm i tak:

- przyjęli środki płatnicze w postaci pieniędzy na rachunek bankowy kontrolowanej przez siebie firmy (...) K. B. o numerze (...) w (...) Bank (...) S.A. Oddział w B. w łącznej kwocie 23.657.814,99 zł, z których kwota 4.641.921 zł pochodziła z korzyści związanych z popełnieniem przestępstwa skarbowego dotyczącego uszczuplenia należności publicznoprawnej w podatku VAT,
- kwotę 1.101.807,05 zł wypłacili z tego rachunku w gotówce,
- przekazali środki płatnicze w postaci pieniędzy na rachunek bankowy kontrolowanej przez siebie firmy P.H.U. (...) P. N. o nr (...) prowadzony w (...) Bank (...) S.A. Oddział w B. w łącznej kwocie 19.781.592,30 zł,
- przekazali środki płatnicze w postaci pieniędzy na rachunek bankowy kontrolowanej przez siebie firmy (...) B. W. o numerze (...) w (...) Bank (...) S.A. Oddział w T. w łącznej kwocie 2.606.976,12 zł,
- przekazali środki płatnicze w postaci pieniędzy tytułem zapłaty za dostarczany towar, który faktycznie nie był nabywany przez te firmy na rachunek bankowy (...) s.r.o.

w kwocie 19.757.402,11 zł z rachunku bankowego firmy P.H.U. (...) P. N. o nr (...) prowadzonego w (...) Bank (...) S.A. Oddział w B.,

w kwocie 1.612.058,12 zł z rachunku bankowego firmy (...) B. W. o numerze (...) w (...) Bank (...) S.A. Oddział w T.,

przy czym T. S. występku tego dopuścił się będąc uprzednio skazany na karę 4 lat pozbawienia wolności wyrokiem Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 1 lipca 2010 r., sygn. akt II K 640/08 za czyny z art. 279 § 1 k.k. popełnione w warunkach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k., którą to karę odbywał w okresie od 19 stycznia 2005 r. do 7 kwietnia 2005 r., od 3 maja 2006 r. do 18 czerwca 2007 r., od 18 lipca 2007 r. do 9 sierpnia 2007 r.,

czym D. H. wyczerpał znamiona ustawowe występku z art. 299 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.,

zaś T. S. wyczerpał znamiona ustawowe występku z art. 299 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k.

i za to na mocy art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. skazał D. H. na karę 2 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności,

zaś na mocy art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. skazał T. S. na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

5. uznał oskarżonego D. H. za winnego tego, że w okresie od 31 sierpnia 2010 r. do 25 listopada 2010 r. w T., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu uzyskania dla siebie kredytu hipotecznego o nr (...) w (...) Bank S.A. z siedzibą w W. na kwotę 245.408,16 zł we wniosku kredytowym z dnia 31 sierpnia 2010 r. złożył nierzetelne pisemne oświadczenie o osiągniętych dochodach z tytułu zatrudnienia, a następnie przedłożył jako autentyczny podrobiony dokument w postaci zaświadczenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o zgłoszeniu do ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego z tytułu zatrudnienia w spółce (...) Sp. z o.o. i wysokości odprowadzanych składek od wynagrodzenia, opatrzony datą 17 listopada 2010 r., które to oświadczenie i podrobiony dokument miały istotne znaczenie dla udzielenia mu w oparciu o umowę z dnia 25 listopada 2010 r., wskazanego wyżej kredytu hipotecznego, czym wyczerpał znamiona ustawowe występku z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na mocy art. 297 § 1 k.k. skazał go na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

6. uznał oskarżoną B. K. za winną tego, że w okresie od sierpnia 2011 r. co najmniej do września 2011 r., w T., B., L. i innych miejscowościach na terenie kraju, brała udział w zorganizowanej grupie przestępczej w skład której wchodziły także inne osoby, w tym D. H., T. S. i Ł. G., mającej na celu osiąganie korzyści majątkowych z popełniania przestępstw skarbowych i przestępstw przeciwko dokumentom związanych z obrotem wyrobami stalowymi i innymi towarami i usługami z uchybieniem realizowania obowiązku podatkowego w podatku od towarów i usług VAT i uszczupleniem należności publicznoprawnej w postaci podatku VAT, czym wyczerpała znamiona ustawowe występku z art. 258 § 1 k.k. i za to na mocy art. 258 § 1 k.k. skazał ją na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

7. uznał oskarżoną B. K. za winną tego, że w okresie od 21 lutego 2011 r. do 30 września 2011 r., w L. i innych miejscowościach na terenie kraju, działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w zorganizowanej grupie przestępczej (za działanie w której w okresie do lipca 2011 r. skazana została prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 2 października 2017 r. sygn. akt XXI K 94/17), wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w tym D. H. i T. S., w celu uzyskania korzyści majątkowych wiążących się z uchybieniem obowiązkowi podatkowemu w ramach podatku od towarów i usług VAT i przez to uszczupleniem należności Skarbu Państwa z tytułu tego podatku, w ramach firmy (...) B. K. z siedzibą w L., tworzyła poświadczającą nieprawdę co do relewantnych prawnie okoliczności dokumentację rzekomo odbywających się transakcji dokonywanych z udziałem tego podmiotu gospodarczego w postaci faktur VAT – przyjmowała i księgowała poświadczające nieprawdę faktury VAT wystawiane dla firmy (...) B. K. z siedzibą w L., a przez to używała ich, a to:

- przyjęła i zaksięgowała faktury VAT na łączną kwotę podatku VAT wynoszącą 4.533.770,77 zł, a to poświadczające nieprawdę, iż:

- w okresie od 21.02.2011 r. do 14.06.2011 doszło pomiędzy (...) s.r.o. a (...) B. K. do transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi faktycznie nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) s.r.o. na rzecz jednostki (...) B. K.. Sprzedaż obejmowała pręty żebrowane i inne wyroby hutnicze o wadze łącznej 283,03 ton. Faktury wystawione zostały na kwotę łączną 604.608,00 zł w ramach nabyć wspólnotowych, a więc bez podatku VAT.

- w okresie od 03.03.2011 r. do 14.06.2011 r. miał miejsce szereg transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi faktycznie nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) B. W. na rzecz jednostki (...) B. K.. Sprzedaż obejmowała pręty żebrowane i inne wyroby hutnicze o wadze łącznej 1572,697 ton. Faktury wystawione zostały na kwotę łączną brutto 3.814.052,69 zł (w tym podatek VAT 713.196,89 zł).

- w okresie od 03.03.2011 r. do 30.09.2011 r. miał miejsce szereg pozornych transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi faktycznie nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę PHU (...) P. N. na rzecz

jednostki (...) B. K.. Sprzedaż obejmowała pręty żebrowane i inne wyroby hutnicze o wadze łącznej 8390,265 ton. Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną brutto 20.368.665,16 zł (w tym podatek VAT 3.808.774,88 zł).

- w dniu 24.05.2011 r. doszło do jednej pozornej transakcji sprzedaży udokumentowanej fakturą VAT stwierdzającą faktycznie nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawioną przez przedsiębiorcę (...) na rzecz jednostki (...) B. K.. Sprzedaż obejmowała blachę czarną o wadze łącznej 23,75 ton. Faktura ta wystawiona została na kwotę łączną brutto 63.099,00 zł (w tym podatek VAT 11.799,00 zł).

- wystawiła faktury VAT na łączną kwotę podatku VAT wynoszącą 4.646.340,63 zł, a to poświadczające nieprawdę, iż:

- w okresie od 15.03.2011 r. do 23.09.2011 r. doszło do transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi faktycznie nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) B. K. na rzecz firmy PHU (...) Ł. G.. Sprzedaż obejmowała 8863,814 ton prętów żebrowanych i siatki zbrojeniowej. Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną 19.195.407,06 zł brutto (w tym podatek VAT 3.589.385,02 zł).

- w dniu 03.03.2011 r. doszło do jednej transakcji sprzedaży udokumentowanej fakturą VAT stwierdzającą faktycznie nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawioną przez przedsiębiorcę (...) B. K. na rzecz jednostki (...) B. L.. Sprzedaż obejmowała 23,06 ton prętów żebrowanych. Faktura ta wystawiona została na kwotę łączną 55.309,41 zł brutto (w tym podatek VAT 10.342,41 zł).

- w okresie 08.03.2011 r. do 10.03.2011 r. doszło do transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi faktycznie nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) B. K. na rzecz firmy (...) K. M.. Sprzedaż obejmowała 47,22 ton prętów żebrowanych. Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną 113.257,17 zł brutto (w tym podatek VAT 21.178,17 zł).

- w okresie 25.05.2011 r. do 12.08.2011 r. doszło do transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi faktycznie nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) B. K. na rzecz firmy (...) Sp. z o.o. Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną 4.741.760,53 zł brutto (w tym podatek VAT 886.670,72 zł).

- w okresie 27.07.2011 r. do 19.09.2011 r. doszło do transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi faktycznie nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) B. K. na rzecz firmy PHU (...). Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną 345.187,99 zł brutto (w tym podatek VAT 64.547,35 zł).

- w okresie 03.03.2011 r. do 26.08.2011 r. doszło do transakcji sprzedaży udokumentowanych fakturami VAT stwierdzającymi faktycznie nieprawdę co do zaistnienia transakcji gospodarczej między podmiotami uwidocznionymi na fakturze jako sprzedający i kupujący wystawionymi przez przedsiębiorcę (...) B. K. na rzecz firmy (...) Sp. z o.o. Faktury te wystawione zostały na kwotę łączną 396.899,36 zł brutto (w tym podatek VAT 74.216,96 zł),

czym z uwagi na nieuprawnione zastosowanie przez jej kontrahentów obniżenia podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z faktur wystawionych przez przedsiębiorcę (...) B. K., do czego nie było podstaw, przy jednoczesnym odprowadzeniu podatku VAT przez przedsiębiorcę (...) B. K. jedynie w wysokości 4.419,71 zł uszczupliła należność publicznoprawną w postaci podatku VAT wielkiej wartości w kwocie łącznej 4.641.921,00 zł,

czym wyczerpała znamiona ustawowe przestępstwa skarbowego z art. 62 § 2 k.k.s. i art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 i 5 przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. i art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 8 § 1 k.k.s. i za to na mocy art. 56 § 1 k.k.s. i art. 7 § 2

k.k.s., art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. oraz art. 23 § 1 i 3 k.k.s. skazał ją na karę 1 roku pozbawienia wolności i grzywnę w ilości 50 stawek dziennych, ustalając wysokości jednej stawki dziennej na 100 zł;

8. uznał oskarżoną B. K. za winną tego, że w okresie od 21 lutego 2011 r. do 30.09.2011 r., w L. i innych miejscowościach na terenie kraju działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w zorganizowanej grupie przestępczej (za działanie w której w okresie do lipca 2011 r. skazana została prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 2 października 2017 r. sygn. akt XXI K 94/17), wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w tym D. H. i T. S., będąc osobą uprawnioną do wystawiania i przyjmowania faktur VAT, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, posługiwała się i wystawiała poświadczające nieprawdę dokumenty, w postaci faktur VAT w ten sposób, że przyjęła do ewidencji księgowej firmy (...) czterysta kilkadziesiąt faktur VAT wystawionych przez P.H.U. (...) P. N. z siedzibą w B., (...) B. W. z siedzibą w T., (...) s.r.o. z siedzibą T., Republika Czeska, (...) Sp. z o.o. z siedzibą w J., dokumentujących rzekomy zakup prętów żebrowanych, blachy walcowej, żelazomolibdenu, siatki, usług transportowych, a następnie wystawiła czterysta kilkadziesiąt faktur VAT dokumentujących rzekomą sprzedaż tych towarów na rzecz (...) z siedzibą w K., (...) z siedzibą w J., P.P.H. (...) z siedzibą w K., P.H.U. (...) z siedzibą w J., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S., P.H.U. (...) z siedzibą w J., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C., prętów żebrowanych blachy walcowej, żelazomolibdenu, czym wyczerpała znamiona ustawowe występku z art. 271 § 1 i 3 k.k. i art. 273 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 271 § 3 k.k. przy zast. art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. oraz art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. skazał ją na karę 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności i grzywnę w ilości 60 stawek dziennych, ustalając wysokości jednej stawki dziennej na 100 zł;

9. uznał oskarżoną B. K. za winną tego, że w okresie od lutego 2011 r. do października 2011 r., w T., B. i innych miejscowościach na terenie kraju, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w zorganizowanej grupie przestępczej (za działanie w której w okresie do lipca 2011 r. skazana została prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 2 października 2017 r. sygn. akt XXI K 94/17), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, czyniąc sobie z popełniania tego przestępstwa stałe źródło dochodu, wspólnie i w porozumieniu z T. S., D. H.:

- przyjęła środki płatnicze w postaci pieniędzy na rachunek bankowy firmy (...) K. B. o numerze (...) w (...) Bank (...) S.A. Oddział w B. w łącznej kwocie 23.657.814,99 zł, z których kwota 4.641.921 zł pochodziła z korzyści związanych z popełnieniem przestępstwa skarbowego i uszczuplenia należności publicznoprawnej w podatku VAT,

a następnie:

- kwotę 1.101.807,05 zł wypłaciła z tego rachunku w gotówce,
- przelała środki płatnicze w postaci pieniędzy na rachunek bankowy firmy P.H.U. (...) P. N. o nr (...) prowadzony w (...) Bank (...) S.A. Oddział w B. w łącznej kwocie 19.781.592,30 zł.,
- przelała środki płatnicze w postaci pieniędzy na rachunek bankowy firmy (...) B. W. o numerze (...) w (...) Bank (...) S.A. Oddział w T. w łącznej kwocie 2.606.976,12 zł,

które to działania nie miały ekonomicznego uzasadnienia, lecz mogły udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie przestępnego pochodzenia, wykrycie oraz zajęcie środków płatniczych podlegających obrotom na wskazanych rachunkach bankowych oraz wypłaconych przez nią w gotówce, czym wyczerpała znamiona ustawowe występku z art. 299 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. skazał ją na karę 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności;

10. na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. umorzył postępowanie karne przeciwko P. N. o wszystkie zarzucane mu czyny z powodu jego śmierci;

11. uznał oskarżonego Ł. G. (G.) za winnego tego, że w okresie od marca 2011 r. co najmniej do października 2011 r. w T., J. i w innych miejscowościach na terenie kraju, brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej, w skład

której wchodził także D. H., T. S., B. K. i inne osoby, mającej na celu osiągnięcie korzyści majątkowych z popełnienia przestępstw skarbowych i przestępstw przeciwko dokumentom związanych z obrotem wyrobami stalowymi i innymi towarami i usługami, z uchybieniem realizowania obowiązku podatkowego w podatku od towarów i usług VAT i uszczupleniem należności publicznoprawnej w postaci podatku VAT, czym wyczerpał znamiona ustawowe występku z art. 258 § 1 k.k. i za to na mocy art. 258 § 1 k.k. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

12. uznał oskarżonego Ł. G. za winnego tego, że w okresie od marca 2011 r. do października 2011 r., w J., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru, w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnienie przestępstw skarbowych i przestępstw przeciwko dokumentom, wspólnie i w porozumieniu z D. H. i T. S., prowadząc działalność gospodarczą o nazwie P.H.U. (...) Ł. G. z siedzibą w J., przyjął i zaewidencjonował w dokumentacji księgowej firmy P.H.U. (...) Ł. G., a przez to posługiwał się poświadczającą nieprawdę co do relewantnych prawnie okoliczności dokumentacją w postaci faktur VAT dotyczących rzekomo odbywających się transakcji dokonywanych z firmą (...) K. B. z siedzibą w L., które faktycznie nie miały miejsca, a następnie składając organowi podatkowemu – Urzędowi Skarbowemu w J. miesięczne deklaracje podatkowe VAT podał nieprawdziwe dane ujmując w kwocie podatku naliczonego do odliczenia wyrażony w tych nierzetelnych fakturach podatek VAT, czym uszczuplił należność publicznoprawną wielkiej wartości to jest w kwocie 3.542.431,00 zł, czym wyczerpał znamiona ustawowe przestępstwa skarbowego z art. 62 § 2 k.k.s. i art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 i 5 przy zast. art. 7 § 1 k.k.s i art. 6 § 2 k.k.s. oraz art. 8 § 1 k.k.s. i za to na mocy art. 56 § 1 k.k.s. i art. 7 § 2 k.k.s w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. oraz art. 23 § 1 i 3 k.k.s. skazał go na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w ilości 220 stawek dziennych, ustalając wysokości jednej stawki dziennej na 100 zł;

13. uznał oskarżonego Ł. G. za winnego tego, że w okresie od marca 2011 r. do października 2011 r., w J., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru, w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnienie przestępstw skarbowych i przestępstw przeciwko dokumentom, wspólnie i w porozumieniu z D. H. i T. S. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, prowadząc działalność gospodarczą o nazwie P.H.U. (...) Ł. G. z siedzibą w J. posługiwał się poświadczającymi nieprawdę dokumentami w ten sposób, że przyjął i wprowadził do dokumentacji księgowej firmy P.H.U. (...) Ł. G. trzysta kilkudziesiąt faktur VAT, w oparciu o które sporządzał następnie miesięczne deklaracje podatku VAT dokumentujące rzekome, faktycznie niemające miejsca transakcje sprzedaży na rzecz jego firmy wyrobów stalowych przez firmę (...) B. K., czym wyczerpał znamiona ustawowe występku z art. 273 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 273 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. oraz art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. skazał go na karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w ilości 270 stawek dziennych, ustalając wysokości jednej stawki dziennej na 100 zł;

14. uznał oskarżonego Ł. G. za winnego tego, że w okresie od marca 2011 r. do września 2011 r. w J. i B., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w zorganizowanej grupie przestępczej, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, czyniąc sobie z popełnionego przestępstwa stałe źródło dochodu, wspólnie i w porozumieniu z T. S., D. H. przekazał środki płatnicze pochodzące z korzyści związanych z popełnieniem przestępstwa skarbowego wiążącego się z uszczupleniem należności publicznoprawnej w podatku VAT, w ten sposób, że z rachunku bankowego o nr (...) prowadzonego w (...) Bank (...) S.A. Oddział w J., należącego do jego firmy o nazwie P.H.U. (...) Ł. G., przekazał na rachunek bankowy o numerze (...) prowadzony w (...) Bank (...) S.A. Oddział w B. na rzecz firmy o nazwie (...) K. B., środki pieniężne w łącznej kwocie 18.319.889,36 zł, z których kwota 3.542.431,00 zł pochodziła z korzyści związanych z popełnieniem przestępstwa skarbowego i uszczuplenia należności publicznoprawnej w podatku VAT, które to działania nie miały ekonomicznego uzasadnienia, lecz mogły udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie przestępnego pochodzenia, wykrycie oraz zajęcie środków płatniczych podlegających obrotom na wskazanych rachunkach bankowych oraz wypłaconych w gotówce, czym wyczerpał znamiona ustawowe występku z art. 299 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. skazał go na karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności;

15 i 16. rozstrzygnął w kwestii czynów zarzucanych D.C., który następnie nie odwołał się od wyroku;

17. na mocy art. 8 § 1, 2 i 3 k.k.s. rozstrzygnął, iż nie podlegają wykonaniu:

- względem oskarżonych D. H. i T. S. kary pozbawienia wolności i grzywny orzeczone za przestępstwo skarbowe w pkt 2 tegoż wyroku
- względem oskarżonej B. K. kara pozbawienia wolności i grzywny orzeczone za przestępstwo skarbowe w pkt 7 tegoż wyroku
- względem oskarżonego Ł. G. kara pozbawienia wolności i grzywny orzeczone za przestępstwo skarbowe w pkt 12 tegoż wyroku;

18. na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone za przestępstwa wyczerpujące znamiona występków z kodeksu karnego, a więc z wyłączeniem nie podlegających stosownie do punktu 17 wyroku wykonaniu kar pozbawienia wolności orzeczonych za przestępstwa skarbowe i wymierzył oskarżonemu:

- D. H. karę łączną 2 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności,
- T. S. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności,
- B. K. karę łączną 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

19. na mocy art. 33 § 1 k.k.s. orzekł obok kar wymierzonych oskarżonym wyżej za przestępstwa skarbowe przepadek na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstw skarbowych opisanych w pkt 2, 7, 12 i 15 solidarnie wobec oskarżonych:

- D. H. do wysokości 4.544.324 zł,
- T. S. do wysokości 4.544.324 zł,
- B. K. do wysokości 4.544.324 zł,
- Ł. G. do wysokości 3.542.431 zł;

20. na podstawie art. 30 § 1 i 2 k.k.s. oraz art. 29 pkt 2 k.k.s. a także na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł o przypadku wymienionych tam dowodów rzeczowych;

21. na podstawie art. 63 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 kk zaliczył na poczet orzeczonej kary:

- łącznej pozbawienia wolności oskarżonemu D. H. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 18 lutego 2014 r. godz. 7.15 do 27 października 2014 r. do godz. 23.59,
- łącznej pozbawienia wolności oskarżonej B. K. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniu 18 lutego 2014 r. od godz. 6.40 do godz. 12.00,
- łącznej pozbawienia wolności oskarżonemu Ł. G. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 21 października 2014 r. godz. 7.50 do 20 listopada 2014 r. do godz. 23.59,

22. orzekł o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonej;

23. na mocy art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonych T. S., D. H., B. K. i Ł. G. od ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciążył Skarb Państwa.

Apelację od tego wyroku wywiedli oskarżonych Ł. G., B. K., D. H. i T. S.. Wyrok nie został zaskarżony na niekorzyść oskarżonych.

Obrońca oskarżonego Ł. G. zaskarżył wyrok na korzyść oskarżonego, w części, tj. w zakresie punktów 11, 12, 13, 14, 18 i 19, wnosząc o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych czynów, ewentualnie, z ostrożności procesowej, wniósł o:

2. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu łagodniejszych kar jednostkowych, a wraz z tym łagodniejszej kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby,

ewentualnie, wniósł o:

3. uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu wyrokowi obrońca oskarżonego Ł. G. zarzucił:

1. naruszenie przez Sąd I instancji przepisów prawa procesowego, a to art. 374 § 1 k.p.k. polegające na niewydaniu postanowień w przedmiocie tego czy osobista obecność oskarżonego na rozprawach odbywających się w dniach: 9 marca 2017 r., 13 kwietnia 2017 r., 11 maja 2017 r., 14 września 2017 r., 12 października 2017 r., 9 listopada 2017 r. oraz w dniu 14 grudnia 2017 r. była zbędna tudzież niezbędna, a co za tym idzie, czy ww. rozprawy mogły się odbyć pomimo jego na nich nieobecności, co ograniczyło prawo oskarżonego do obrony i mogło mieć wpływ na treść wydanego wyroku;

2. naruszenie przez Sąd I instancji przepisów prawa procesowego, a to art. 6 k.p.k. polegające na nienależytym zawiadomieniu oskarżonego Ł. G. o terminach rozpraw poprzez ograniczenie tego zawiadomienia do udzielenia mu informacji, iż rozprawy będą się odbywać w każdy drugi czwartek miesiąca o godz. 9:30, a zatem do informacji nieprecyzującej konkretnych dat dziennych tych rozpraw, co mogło ograniczyć prawo oskarżonego do obrony i mieć wpływ na treść wydanego wyroku;

3. naruszenie przez Sąd I instancji przepisów prawa procesowego, a to art. 6 k.p.k. w zw. z art. 399 k.p.k. w zw. z art. 374 k.p.k. polegające na pouczeniu o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu z pkt I aktu oskarżenia zarzucanego D. H. i T. S. z czynu kwalifikowanego z art. 258 § 1 k.k. na czyn z art. 258 § 3 k.k., a które to postanowienie o pouczeniu wydane zostało na rozprawie, na której oskarżony Ł. G. nie był nieobecny, a Sąd nie rozstrzygnął o tym czy jego obecność na tej rozprawie jest zbędna czy też niezbędna (postanowienie takie w ogóle nie zostało w stosunku do jego osoby wydane), co ograniczyło prawo oskarżonego do obrony i mogło mieć wpływ na treść wydanego wyroku;

4. przekroczenie przez Sąd I instancji granicy swobodnej oceny dowodów polegające na bezpodstawnym daniu wiary wyjaśnieniom oskarżonej B. K. i ustaleniu na podstawie złożonych przez nią wyjaśnień m.in. udziału oskarżonego w zorganizowanej grupie przestępczej, pomimo iż wyjaśnienia te są sprzeczne i nie korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, co mogło mieć wpływ na treść wydanego wyroku;

5. przekroczenie przez Sąd I instancji granicy swobodnej oceny dowodów polegające na bezpodstawnym odmówieniu wiary wyjaśnieniom oskarżonego, pomimo że korespondują one z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, który to materiał daje wystarczające podstawy, aby wykluczyć na jego podstawie udział oskarżonego w zarzucanych mu czynach, co mogło mieć wpływ na treść wydanego wyroku;

6. nieuwzględnienie przez Sąd I instancji i nieomówienie w treści uzasadnienia wyroku wszystkich dowodów zalegających w aktach niniejszej sprawy, w tym m.in. dowodów zawnioskowanych i złożonych przez obrońcę oskarżonego za pismem z dnia 7 listopada 2016 r. (tomy XXXVII i XXXVIII), a które to dowody korespondują z wyjaśnieniami złożonymi przez oskarżonego oraz pozwalają wykluczyć udział oskarżonego w zarzucanych mu czynach, co mogło mieć wpływ na treść wydanego wyroku;

7. z ostrożności procesowej zarzucił ponadto rażąco niewspółmierność wymierzonych oskarżonemu kar jednostkowych, a w konsekwencji tego rażąco niewspółmierność kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności w

wymiarze 2 lat i 1 miesiąca, wynikającą z nieuwzględnienia oraz nienależytego uwzględnienia dyrektyw wymiaru kary takich w szczególności jak właściwości i warunki osobiste oskarżonego (m.in. posiadanie przez niego na utrzymaniu dwójki małoletnich dzieci), jego sposobu życia przed popełnieniem przestępstwa (m.in. prowadzenia przez 12 lat działalności gospodarczej, zatrudniania pracowników itp.) i zachowania się oskarżonego po jego popełnieniu, jak również uprzedniej niekaralności oskarżonego Ł. G.,

8. naruszenie przez Sąd I instancji przepisów prawa procesowego, a to art. 424 § 2 k.p.k. poprzez nieprzytoczenie w treści uzasadnienia wyroku wszystkich, a w zasadzie to żadnych okoliczności, które Sąd miał lub powinien mieć na względzie wymierzając oskarżonemu kary jednostkowe i karę łączną.

Z kolei obrońca z urzędu oskarżonej B. K. zaskarżył wyrok na korzyść oskarżonej w części, tj.:

I. w zakresie czynu opisanego w pkt 7 wyroku, na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 438 k.p.k. powyższemu rozstrzygnięciu zarzucił:

1) obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia – art. 7 k.p.k., poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w bezpodstawnym przyjęciu, iż B. K. osiągnęła korzyść majątkową z tytułu zarzucanych jej czynów, polegających na uchybieniu się obowiązkowi podatkowemu w ramach podatku od towarów i usług VAT, tworzeniu poświadczającej nieprawdę co do relewantnie prawnych okoliczności dokumentacji rzekomo odbywających się transakcji oraz przyjmowania i księgowania poświadczających nieprawdę faktur VAT, w sytuacji gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego, w tym zeznań świadków i wyjaśnień oskarżonej w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości wynika, iż oskarżona B. K. nie była beneficjentką korzyści majątkowych, pochodzących z przestępstwa;

2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na błędnym przyjęciu, że oskarżona uzyskała korzyść majątkową z popełnionego przez nią przestępstwa, określonego w pkt 7 wyroku, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w sposób jednoznaczny wykazał, iż oskarżona nie była beneficjentką korzyści pochodzących z przestępstwa, a pieniądze pochodzące z czynów zabronionych w całości przekazywała na rzecz T. S. i D. H., co w konsekwencji skutkowało niesłusznym orzeczeniem przepadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowej w wysokości 4.544.324,00 zł solidarnie z pozostałymi współoskarżonymi,

ewentualnie

1) obrazę przepisów prawa materialnego, a konkretnie art. 55 k.k. poprzez bezpodstawne pominięcie przez Sąd okoliczności wpływających w sposób istotny na wymiar kary, bądź też zmarginalizowanie ich roli, a w szczególności:

- przyznania się oskarżonej do zarzucanych jej czynów,
- współpracy oskarżonej w czasie trwania procesu z organami ścigania, w szczególności udzielania wszelkich wyjaśnień organom ścigania oraz informowania ich o szczegółach mających istotne znaczenie dla toczącego się postępowania,
- braku faktycznej korzyści majątkowej oskarżonej z popełnionego czynu zabronionego,
- wykorzystania trudnego położenia oskarżonej przez innych współoskarżonych,
- braku możliwości rozpoznawania znaczenia popełnionego czynu, zwłaszcza z uwagi na uzależnienie od alkoholu

w następstwie czego Sąd powinien był orzec wobec oskarżonej łagodniejszą karę,

2) rażąco niewspółmierność kary orzeczonej kary za czyn określony w pkt 7 wyroku, która to kara nie uwzględnia występujących w sprawie okoliczności łagodzących takich jak brak świadomości oskarżonej co do popełnianych czynów, wykorzystanie jej skrajnie trudnego położenia przez współoskarżonych, uzależnienie oskarżonej od alkoholu,

co wpływało na niemożność rozpoznawania znaczenia swoich czynów, a których uwzględnienie przez Sąd powinno spowodować orzeczenie oskarżonej znacznie łagodniejszej kary pozbawienia wolności i znacznie niższej kary grzywny.

Podnosząc te zarzuty, obrońca oskarżonej B. K. wniósł o:

- zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez wymierzenie oskarżonej za czyn opisany w pkt 7 wyroku kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia, a w przypadku kary grzywny – w wysokości odpowiadającej najmniejszej liczbie stawek dziennych w najniższej wysokości jednej stawki oraz uchylenie zasądzonego od oskarżonej obowiązku naprawienia szkody,

ewentualnie

- uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

II. w zakresie czynu opisanego w pkt 8 i 9, na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k., w zw. z art. 438 k.p.k. powyższemu rozstrzygnięciu zarzucił:

1) obrazę przepisów prawa materialnego, a konkretnie art. 55 k.k. poprzez bezpodstawne pominięcie przez Sąd okoliczności wpływających w sposób istotny na wymiar kary, bądź też zmarginalizowanie ich roli, a w szczególności:

- przyznania się oskarżonej do zarzucanych jej czynów,
- współpracy oskarżonej w czasie trwania procesu z organami ścigania, w szczególności udzielania wszelkich wyjaśnień organom ścigania oraz informowania ich o szczegółach mających istotne znaczenie dla toczącego się postępowania,
- braku faktycznej korzyści majątkowej oskarżonej z popełnionego czynu zabronionego,
- wykorzystania trudnego położenia oskarżonej przez innych współoskarżonych,
- braku możliwości rozpoznawania znaczenia popełnionego czynu, zwłaszcza z uwagi na uzależnienie od alkoholu

w następstwie czego Sąd powinien był orzec wobec oskarżonej łagodniejszą karę,

2) rażąco niewspółmierność kary orzeczonej kary za czyn określony w pkt 8 i 9 wyroku, która to kara nie uwzględnia występujących w sprawie okoliczności łagodzących takich jak brak świadomości oskarżonej co do popełnianych czynów, wykorzystanie jej skrajnie trudnego położenia przez współoskarżonych, uzależnienie oskarżonej od alkoholu, co wpływało na niemożność rozpoznawania znaczenia swoich czynów, a których uwzględnienie przez Sąd powinno spowodować orzeczenie oskarżonej znacznie łagodniejszej kary pozbawienia wolności i znacznie niższej kary grzywny.

Podnosząc te zarzuty, obrońca oskarżonej B. K. wniósł o:

- zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez wymierzenie oskarżonej za czyn opisany w pkt 8 i 9 wyroku kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia, a w przypadku kary grzywny – w wysokości odpowiadającej najmniejszej liczbie stawek dziennych,

ewentualnie

- uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Nadto, obrońca oskarżonej B. K. wniósł o zasądzenie na swą rzecz od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu według norm prawem przepisanych za postępowanie toczące się przed Sądem II instancji.

Z kolei obrońca oskarżonego D. H., działając na zasadzie art. 444 k.p.k. w zw. z art. 425 § 2 k.p.k., zaskarżył powyższy wyrok na korzyść tego oskarżonego:

1. w zakresie czynu opisanego w pkt 5 wyroku w całości,
2. w zakresie czynów opisanych w pkt 1-4 oraz w pkt 18 wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze,
3. w zakresie czynu opisanego w pkt 19 wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia o środku karnym.

Zaskarżonemu wyrokowi obrońca oskarżonego D. H. zarzucił:

I. na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. oraz art. 427 § 1 i 2 k.p.k. co do pkt 5 wyroku – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę i mający wpływ na treść wyroku, a to: uznanie, że czyn oskarżonego wyczerpujący znamiona z art. 297 § 1 k.k. cechował się społeczną szkodliwością w stopniu wyższym niż znikomy, podczas gdy z prawidłowej oceny materiału dowodowego wynika, iż w chwili popełnienia przestępstwa wystąpiły okoliczności przemawiające za zakwalifikowaniem tego czynu jako nieprzekraczającego znikomej szkodliwości społecznej,

II. na podstawie art. 438 pkt 4 oraz art. 427 § 1 i 2 k.p.k. co do punktów 1-4, 18 oraz 19 wyroku – rażąco niewspółmierność kary polegającej na wymierzeniu oskarżonemu:

1. jednostkowych kar pozbawienia wolności, a w konsekwencji kary łącznej 2 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy względy indywidualno-prewencyjne, stopień społecznej szkodliwości przypisanych czynów oraz wymagania co do społecznego oddziaływania sankcji karnej wskazywały na konieczność zastosowania wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania,
2. kary grzywny w wysokości 300 stawek dziennych po 100 zł stawka, podczas gdy kara ta nie odpowiada jej celom i nie uwzględnia ciężących na oskarżonym obowiązków,
3. środka karnego w postaci przepadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstw skarbowych solidarnie wobec oskarżonego i pozostałych współoskarżonych w wysokości 4.544.324 zł, podczas gdy jej wysokość stoi w sprzeczności z nakazem racjonalnego stosowania środków karnych oraz nie spełnia wychowawczego celu reakcji karnej skarbowej.

Wskazując na powyższe zarzuty na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. i 437 § 1 i 2 k.p.k. obrońca oskarżonego D. H. wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości co do czynu opisanego w pkt 5 wyroku i umorzenie postępowania w tym zakresie,
2. zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze oraz środkach karnych opisanych w pkt 1-4, 18 oraz 19 wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, odstąpienie od wymierzenia kary grzywny w stosunku do oskarżonego oraz częściowe odstąpienie od orzekania w stosunku do oskarżonego przepadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowej.

Wreszcie, obrońca oskarżonego T. S. na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. i art. 444 k.p.k. zaskarżył wyrok w zakresie pkt 1 wyroku co do winy, a w zakresie pkt 2, 3 i 4 wyroku – co do orzeczenia o karze, na korzyść oskarżonego.

Zaskarżonemu wyrokowi obrońca oskarżonego T. S. zarzucił:

1. w odniesieniu do czynu określonego w pkt 1 wyroku, stanowiącą bezwzględną podstawę odwoławczą wyrażoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegającą na wydaniu orzeczenia, pomimo iż postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało już prawomocnie zakończone,
2. w odniesieniu do czynów określonych w pkt 2-4 wyroku – wymierzenie rażąco niewspółmiernych kar jednostkowych oraz kary łącznej, pomimo szeregu okoliczności przemawiających za wymierzeniem kar jednostkowych

w wymiarze dolnego ustawowego zagrożenia, a kary łącznej zgodnie z zasadą absorpcji, takich jak cele wychowawcze, resocjalizacyjne i prewencyjne kary, postawa oskarżonego po popełnieniu przestępstwa i w trakcie postępowania, fakt przyznania się do winy, a także jego obecne warunki i właściwości osobiste.

Mając powyższe zarzuty na uwadze, na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 1 i 2 k.p.k., obrońca oskarżonego T. S. wniósł:

- w zakresie czynu z pkt 1 wyroku – o uchylenie rozstrzygnięcia i umorzenie postępowania w tym zakresie,
- w pozostałym zakresie – o wymierzenie kar jednostkowych pozbawienia wolności w wysokości dolnego ustawowego zagrożenia oraz wymierzenie kary łącznej pozbawienia wolności zgodnie z zasadą pełnej absorpcji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje obrońców oskarżonych Ł. G., B. K., T. S. i D. H. doprowadziły do częściowej zmiany zaskarżonego wyroku, aczkolwiek nastąpiło to tylko po części wskutek uwzględnienia stawianych zarzutów, które w przeważającej mierze były bezzasadne, a przede wszystkim było spowodowane działaniem przez Sąd na korzyść oskarżonych w trybie art. 440 k.p.k. oraz na podstawie art. 455 k.p.k.

Analizując granice zaskarżenia pod kątem ustalenia pola rozważań Sądu Odwoławczego zauważyć należy, że choć wszyscy skarżący podnieśli zarzuty dotyczące wymiaru poszczególnych kar (a przez pryzmat art. 447 § 2 k.p.k. również środków karnych orzeczonych oskarżonym), to poza orzeczeniami dotyczącymi oskarżonego Ł. G., zaskarżonymi w całości, w stosunku do pozostałych oskarżonych tylko nieliczne rozstrzygnięcia w zakresie winy były kwestionowane.

Nie miał takiego charakteru zarzut w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu D. H. w punkcie 5, gdyż dotyczył wyłącznie stopnia jego społecznej szkodliwości.

Poza wymierzonymi karami, w jakimkolwiek zakresie nie były podważane orzeczenia Sądu I instancji przypisujące oskarżonym T. S., D. H. (w punkcie 4) i E. K. (w punkcie 8) popełnienie przestępstw prania brudnych pieniędzy z art. 299 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

Obrońcy oskarżonych T. S., D. H. i E. K. nie kwestionowali popełnienia przez tych oskarżonych czynów z art. 258 § 1 k.k. przypisanych im odpowiednio w punktach 1 oraz 6 zaskarżonego wyroku, a jedynie w przypadku oskarżonego T. S. postawiono zarzut, iż z uwagi na wcześniejsze skazanie, doszło do naruszenia zasady *ne bis in idem*.

Oprócz powoływania się na rażąco niewspółmierne kary obrońca oskarżonej E. K. nie podniósł żadnych zarzutów wobec skazania tej oskarżonej za przestępstwo z art. 271 § 1 i 3 k.k. i art. 273 k.k. i in. (pkt 8), a obrońcy oskarżonych T. S. i D. H. – wobec orzeczeń skazujących tych oskarżonych za przestępstwa z art. 62 § 2 k.k.s. i art. 55 § 1 k.k.s. oraz art. 56 § 1 k.k.s. i in. (pkt 2) oraz z art. 271 § 1 i 3 k.k. i art. 273 k.k. i in. (pkt 3), przy czym w stosunku do oskarżonego D. H. wprost sformułowano wniosek o „częściowe odstąpienie od orzekania (...) przepadku korzyści majątkowej”. Z kolei, choć w apelacji obrońcy oskarżonej E. K. w zakresie czynu przypisanego jej w punkcie 7 (tj. z art. 62 § 2 k.k.s. i art. 56 § 1 k.k.s. i in.) podniesiono zarzuty obrazy art. 7 k.p.k. oraz błędu w ustaleniach faktycznych, to sprowadzały się one li tylko do kwestionowania osiągnięcia przez wymienioną korzyści majątkowej. Z powyższego wynikało jasno, że poza tą ostatnią kwestią, żadna ze stron nie podniosła zarzutów dotyczących postępowania dowodowego, oceny zgromadzonych dowodów, poczynionych ustaleń faktycznych, ani przyjętej kwalifikacji prawnej co do czynów przypisanych oskarżonym w punktach 2, 3, 7 i 8 zaskarżonego wyroku.

Mając powyższe na uwadze, we wszystkich badanych przypadkach, nie stwierdzając zarazem uchybień uwzględnianych na podstawie art. 439 k.p.k. z urzędu niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, Sąd Apelacyjny przedmiotem rozważań poczynił przede wszystkim kwestie sporne, wyartykułowane w apelacjach, a dopiero w dalszej kolejności dotyczące wymiaru orzeczonych oskarżonym kar pod kątem ich ewentualnej rażącej niewspółmierności.

W tym miejscu należy zauważyć, że przestępcze zachowania przypisane zaskarżonym wyrokiem oskarżonemu Ł. G. miały charakter pochodny w stosunku do ustalonych i w przeważającej mierze niekwestionowanych czynów oskarżonych T. S. i D. H., a także firmujących faktycznie przez nich prowadzoną działalność – zachowań oskarżonej E. K.. Aby więc rzetelnie odnieść się do zarzutów stawianych rozstrzygnięciom Sądu I instancji dotyczącym oskarżonego Ł. G., konieczne było rozważenie prawidłowości ustaleń w zakresie czynów przypisanych oskarżonym T. S., D. H. i E. K. oraz wynikających z nich konsekwencji. Skoro jeden z głównych zarzutów dotyczących czynów przypisanych tym oskarżonym dotyczył rozmiaru, a właściwie zasadności orzeczenia wobec nich przepadku korzyści majątkowej, należało zbadać, czy poczynione ustalenia faktyczne w ogóle pozwalały na orzeczenie tych środków karnych. Niewątpliwie, kluczowe w tej sytuacji jawiło się przypomnienie ustaleń faktycznych Sądu I instancji co do przestępczego procederu przedsięwziętego przez oskarżonych. Podkreślić przy tym należy, że z uwagi na kierunek zaskarżenia (art. 434 § 1 k.p.k.), owych ustaleń na etapie postępowania odwoławczego nie można było zmienić na niekorzyść oskarżonych.

Pisemne motywy zaskarżonego wyroku (w szczególności zobrazowane na str. 33-34, 37 i 142) wskazywały na zrębowe elementy przestępczego mechanizmu, których żadna ze stron nie podważała we wniesionych środkach odwoławczych. Otóż, oskarżeni D. H. i T. S. postanowili osiągać zyski z popełniania przestępstw skarbowych polegających na faktycznym uchylaniu się od opodatkowania podatkiem od towarów i usług VAT i dzięki temu oferowania do sprzedaży wyrobów stalowych w cenach niższych od cen rynkowych. Wykorzystali do tego reguły dotyczące opodatkowania obrotu w ramach wewnątrzspółnotowego nabycia towarów, a w szczególności opodatkowanie VAT w stawce 0% towarów kupowanych od podmiotu nieposiadającego rejestracji jako podatnik VAT w Polsce, tj. od (...) s.r.o. z siedzibą T. (Republika Czeska). Mimo że faktycznie nabyciem oraz dalszą sprzedażą wyrobów stalowych zajmowali się oskarżeni D. H. i T. S., firmującymi to pośrednictwem byli: (...) z siedzibą w L., (...) z siedzibą w T. oraz PHU (...). Właściciele tych trzech firm, tj. odpowiednio oskarżona B. K., zmarły już podejrzany W. B. oraz zmarły już oskarżony P. N., pełnili rolę tzw. „słupów”, sygnując swymi podpisami dokumenty potrzebne do obrotu stałą, a zwłaszcza faktury zakupu i sprzedaży, nie posiadając zarazem elementarnej wiedzy o realizowanych transakcjach. Jak wyjaśnił oskarżony D. H., „generalnie to miało wyglądać tak, że (...) C. i (...) miały nie płacić podatku, a płacić go miał B. - (...) (k. 6024-6026). Rolą firm (...) i (...) było przyjęcie na siebie obciążeń podatkowych, których nie realizowali, co z jednej strony pozwoliło z opisanej działalności wyeliminować koszty związane z podatkiem VAT i ustalać korzystne ceny towarów, a z drugiej – umożliwić dalszym nabywcom towaru obniżenie podatku należnego o podatek naliczony wynikający z faktur wystawionych przez wymienione dwie firmy. Zasadniczym nabywcą wyrobów stalowych sprzedawanych w opisany sposób przez (...) i (...) była firma (...) oskarżonej B. K., która za pośrednictwem biura księgowego rozliczała się z urzędem skarbowym, a zarazem wystawiała kolejne faktury dokumentujące sprzedaż owych wyrobów kolejnym podmiotom, zwłaszcza PHU (...) Ł. G..

W zaprezentowanym zakresie stan faktyczny był niesporny, a udział oskarżonych D. H., T. S. i B. K. oraz właścicieli firm (...) z siedzibą w T. i PHU (...) w zorganizowanej grupie przestępczej, w której dopuszczono się firmanctwa i uszczuplania należności publiczno-prawne – niekontrowersyjny.

Sąd odwoławczy zauważa nadto, że w świetle treści zaskarżonego wyroku i jego pisemnych motywów, z uwzględnieniem reguły z art. 5 § 2 k.p.k., w realiach sprawy niniejszej nie można było przyjąć, aby zaistniał mechanizm tzw. karuzeli podatkowej, a nadto należało przyjąć, iż towar objęty fakturami wystawianymi przez firmujących rzeczywiście istniał. Z poglądem takim zgadzał się prokurator, dając temu wyraz w złożonym na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego piśmie z dnia 12 maja 2017 r. (k. 7683).

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku kilkakrotnie podkreślił, że nie ustalił (str. 37), ani nie przesądzał (str. 45), aby ten sam towar następnie „zawracał” z powrotem do firmy (...) s.r.o. w mechanizmie typowej „karuzeli VAT-owskiej”. Istotnie, dowody zgromadzone w sprawie, w tym opinia biegłego D. K. (1), nie pozwalały na wykazanie, aby taki mechanizm zaistniał w odniesieniu do towarów objętych fakturami, o których mowa była w zarzutach stawianym oskarżonym. Co prawda, kierowcy z firm transportowych (J. R. – k. 4420-4422 i 7146v-7147, K. R. – k. 7213v-7214v, K. W. – k. 7237v, K. Z. – k. 5276-5277, 5274-5275 i 7238-7238v, K. K. – k. 5601-5602 i P. P. – k.

7360-7360v), potwierdzili, że gdy jeździli z towarem do T. O. na plac wynajęty przez firmę (...) s.r.o., sprawdzano tam towar, podbijano CMR i bez rozładowywania wystawiano dokument przewozowy do Polski, z którym wracali, najczęściej do firmy (...) z M., gdzie dopiero rozładowywali się w J. na placu, to jednak nie ustalono, z którymi konkretnie towarami tak postępowali. W szczególności, mogło to dotyczyć innych towarów fakturowo zbywanych przez (...) s.r.o. niż objęte zarzutami stawianymi aktem oskarżenia.

Jak ustalił Sąd I instancji, „towar w postaci wyrobów stalowych rzeczywiście był i trafiał ostatecznie do odbiorców, z których głównym był (...) w M.” (str. 37 uzasadnienia). Stanowisko to było konsekwencją tego, że Sąd Okręgowy dał wiarę depozycjom procesowym świadków, będących właścicielami lub pracownikami firm nabywających towary widniejące w fakturach. Ci zaś (np. P. N. – k. 9513, S. P. z PW (...) – k. 5272, A. P. – k. 6383-6384, 7341-7342, W. P. – k. 6971, T. A. z (...), który kupował od (...) T. i K. M. – k. 7188, Z. D. z (...), będącego nabywcą od (...) – k. 7285, E. B. z (...) – k. 7177, J. S. z firmy (...), sprzedający towar do (...) – k. 7708-7709v, D. K. (2) z firmy (...) – k. 7234v-7236v, nabywcy stali z firmy (...): B. S. – k. 7070v-7071 oraz B. L. – k. 7071v-7072), konsekwentnie podawali, że towar (przede wszystkim stal) był przedmiotem obrotu. W tej sytuacji, mając dodatkowo na uwadze, że ustalenie o istnieniu towaru widniejącego na poszczególnych fakturach VAT objętych zarzutami stawianymi w niniejszej sprawie, było oczywiście korzystniejsze dla oskarżonych niż przeciwnie, należało uznać je za prawidłowe. Nie mogły podważać tej wersji zeznania inspektorów skarbowych, oparte na twierdzeniach przedstawionych w postępowaniu podatkowym przez B. K., że żadnego towaru nigdy nie widziała i wątpi, żeby istniał. Świadczyły one bowiem jedynie o nieznajomości przez oskarżoną wszystkich mechanizmów podatkowych wykorzystanych do popełnienia przestępstw.

Sąd Apelacyjny podkreśla, iż okoliczność, że będące przedmiotem przypisanych oskarżonym przestępstw karno-skarbowych faktury nie były „puste”, lecz odzwierciedlały realnie istniejące towary, nie wykluczała uznania, że były one fikcyjne, czyli nierzetelne, z uwagi dokonanie czynności z innym podmiotem niż widniejący jako wystawca, który to był jedynie firmującym.

W tym zakresie należy zgodzić się z poglądem wyrażonym w przywołanym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (str. 127-129) judykacie, iż w wypadku, gdy transakcja rzeczywiście miała miejsce, ale z innym podmiotem niż wskazany na fakturze, brak prawa do odliczenia podatku oznacza odpowiedzialność w zakresie podatku VAT podatnika nabywającego towar (usługę) za podmiot, który posługuje się firmą innego podmiotu (wyrok WSA w Szczecinie z dnia 8 czerwca 2017 r. I SA/Sz 382/17, LEX nr 2314173). Tytułem uzupełnienia należy przywołać stanowisko wyrażane w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego (wyrok NSA w Warszawie z dnia 12 marca 2018 r., I FSK 934/16, LEX nr 2474106, teza 5.30 i 5.21), że na podstawie art. 86 ust. 1 i 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (jt. Dz.U. 2017.1221, ze zm., zwanej dalej u.o VAT) podatnikowi przysługuje prawo do odliczenia VAT z tytułu dostaw towarów lub świadczenia usług dokonanych przez innego podatnika, wyłącznie w odniesieniu do podatku wynikającego z faktury, dokumentującej faktycznie zrealizowaną przez jej wystawcę czynność podlegającą opodatkowaniu VAT. W przypadku gdy podatek wynika jedynie z faktury, która nie dokumentuje rzeczywistego zdarzenia rodzącego obowiązek podatkowy u jej wystawcy – faktura taka nie daje uprawnienia do odliczenia wykazanego w niej podatku. Podnieść przy tym należy, że faktura wystawiona przez podmiot, który nie jest faktycznym dostawcą towaru, nie dokumentuje rzeczywistej sprzedaży przez podmiot firmujący, jedynie obrót z innego źródła i nie rodzi u niego obowiązku podatkowego VAT. Dysponowanie w tym przypadku przez nabywcę fakturą wystawioną przez zbywcę stanowi jedynie formalny warunek skorzystania z tego uprawnienia, który nie stanowi per se uprawnienia do odliczenia podatku, jeżeli nie towarzyszy mu spełnienie warunku w postaci wykonania rzeczywistej czynności rodzącej u wystawcy faktury obowiązek podatkowy z tytułu jej realizacji na rzecz nabywcy (por. wyrok NSA z 10 listopada 2011 r., I FSK 1655/10, LEX nr 1573923). W orzecznictwie sądów administracyjnych ugruntowany jest pogląd, że art. 86 ust. 1 i 2 pkt 1 lit. a) u.o VAT należy interpretować w taki sposób, że faktura, która nie odzwierciedla rzeczywiście dokonanej czynności przez jej wystawcę, nie daje odbiorcy tej faktury prawa do odliczenia wykazanego w niej podatku. Przyznanie bowiem prawa do odliczenia VAT w takim przypadku oznaczałoby, że prawo do odliczenia przysługuje z tytułu samego tylko posiadania faktury z wykazanim podatkiem (wyrok NSA z dnia 7 października 2011 r. I FSK 1572/10, LEX nr 1148468). Tymczasem prawo do odliczenia podatku jest następstwem powstania obowiązku podatkowego z tytułu faktycznej czynności podatnika wystawiającego fakturę.

Jeżeli brak takiej faktycznej czynności u wystawcy faktury, nie może z jej tytułu powstać obowiązek podatkowy, a tym samym brak jest prawa do odliczenia podatku z takiej faktury. Względy bowiem obiektywne powodują, że nie można odliczyć podatku z faktury, która nie odzwierciedla faktycznego zobowiązania podatkowego podmiotu wskazanego w niej jako jej wystawca. Konkludując, nie jest istotnym, czy podatnik otrzymywał faktycznie towar w ilościach określonych w fakturach, lecz czy faktury te odzwierciedlają rzeczywisty obrót towarowy pod względem podmiotowo-przedmiotowym, tzn. czy to wystawcy tych faktur byli faktycznymi dostawcami tegoż towaru. Sankcjonowanie sytuacji, że kto inny dostarcza towar, a kto inny wystawia faktury sprzedaży za ten towar, gdy zarówno odbiorca towaru, jak i wystawca faktury nie wskazuje rzeczywistego źródła pochodzenia towaru, prowadziłoby w konsekwencji do akceptacji rozliczenia podatkowego opartego nie na przebiegu rzeczywistym działalności gospodarczej i występujących w niej zdarzeniach, lecz wyłącznie na treści zgromadzonych i zaoferowanych przez podatnika dokumentach prywatnych (wyrok NSA z dnia 24 marca 2009 r. I FSK 63/08, LEX nr 542000).

Sąd I instancji trafnie uwzględnił w uzasadnieniu (str. 128), że w sytuacji, gdy nie jest kwestionowany fakt wykonania usługi udokumentowanej fakturą i zapłaty za tę usługę wraz z podatkiem VAT, prawo podatnika do obniżenia podatku należnego o podatek naliczony musi być analizowane z uwzględnieniem orzecznictwa TSUE dotyczącego stanu świadomości odnośnie uczestnictwa w obrocie usługami, w celu popełniania oszustwa podatkowego. Przykładem takiego orzeczenia jest wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 stycznia 2006 r. (C-354/03, ZOTSiS 2006/1A-/I-483, ECR 2006/1A-/I-483, LEX nr 165063), stwierdzającego, że transakcje, w ramach których podatnik z siedzibą w państwie członkowskim nabywa towary od spółki z siedzibą w tym państwie członkowskim i odsprzedaje je nabywcom z siedzibą w innym państwie członkowskim i które same nie są oszustwem w zakresie podatku od wartości dodanej, stanowią dostawy towarów dokonywane przez podatnika działającego w takim charakterze oraz stanowią działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 pkt 1, art. 4 oraz 5 ust. 1 szóstej dyrektywy 77/388 w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych, ponieważ spełniają obiektywne kryteria, na których opierają się te pojęcia, niezależnie od zamiaru podmiotu innego niż dany podatnik, uczestniczącego w tym samym łańcuchu dostaw, lub od ewentualnego oszukańczego charakteru – o którym podatnik ten nie wiedział lub nie mógł wiedzieć – innej transakcji wchodzącej w skład owego łańcucha dostaw, wcześniejszej lub późniejszej w stosunku do tej, której dokonał ten podatnik. Prawo podatnika dokonującego takich transakcji do odliczenia naliczonego podatku od wartości dodanej nie może również ucieść wskutek tego, że w łańcuchu dostaw, którego część stanowią owe transakcje – o czym podatnik ten nie wie lub nie może wiedzieć – inna transakcja, wcześniejsza lub późniejsza w stosunku do tej, która została dokonana przez niego, stanowi oszustwo w zakresie podatku od wartości dodanej.

W obliczu prezentowanego orzecznictwa prawopodatkowego kategorycznie należy stwierdzić, że będąca jej pochodną odpowiedzialność karnoskarbowa podatnika rozliczającego z fiskusem z art. 56 k.k.s. wymaga po jego stronie umyślności (art. 4 § 1 i 2 k.k.s.). Stąd, w razie firmanctwa występującego po stronie sprzedawcy towarów lub usług zobrazowanych w fakturach VAT (art. 55 k.k.s.), odpowiedzialność nabywcy za czyn z art. 56 k.k.s. wymaga udowodnienia mu umyślności w działaniu.

W realiach niniejszej sprawy spośród nabywców towarów od podmiotów firmujących, tak rozumiana umyślność nie była kwestionowana po stronie D. C.. Świadczyło o tym, niezależnie od niezaskarżenia wyroku skazującego przez wymienionego, jego przyznanie się do zarzucanych mu czynów.

Odmienne przedstawiała się sytuacja w stosunku do oskarżonego Ł. G.. W zarzutach postawionych w apelacji (w punktach 5, 6 i pośrednio 7) jego obrońca podniósł, że materiał dowodowy daje wystarczające podstawy, aby wykluczyć udział Ł. G. w zarzucanych mu czynach. Poza tym nad wyraz ogólnikowym sformułowaniem, obrońca nie zaoferował jakiegokolwiek wywodu na jego poparcie. Za takowy nie można bowiem było uznać wzmianki zawartej w jedynym akapicie poświęconym temu zagadnieniu w uzasadnieniu apelacji (str. 9), gdzie wskazano, iż Sąd I instancji nie rozważył całego materiału dowodowego. Obrońca nie wskazał nawet, które to przepisy miał rzekomo naruszyć Sąd Okręgowy, a jedynie domyślać się można (co nie powinno być rolą Sądu odwoławczego), że chodziło o art. 7 k.p.k.

Owe ogólne zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego zawarte w apelacji obrońcy oskarżonego Ł. G. nie zasługiwały na uwzględnienie. Sąd Okręgowy rozpoznając sprawę, poddał wszystkie dowody ujawnione w toku rozprawy ocenie wystarczającej z punktu widzenia art. 7 k.p.k. W pisemnym uzasadnieniu Sąd meriti w sposób przekonujący wskazał, w oparciu o jakie dowody poczynił ustalenia, którym dowodom i w jakim zakresie dał wiarę, a którym i w jakiej części wiary tej odmówił. Wnioski wyprowadzone z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie uchybiały ani regułom logicznego rozumowania, ani wskazaniom wiedzy, czy też zasadom doświadczenia życiowego. Kontrola odwoławcza, wbrew stawianym zarzutom, nie wykazała, aby Sąd I instancji dopuścił się naruszenia przepisów prawa procesowego, w tym art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. Poczynione w sprawie ustalenia faktyczne dotyczące czynów zarzucanych oskarżonemu Ł. G. były poprawne i miały oparcie w zebranych i powołanych przez Sąd dowodach.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd I instancji dysponował kompletnym materiałem dowodowym i dokonał jego pełnej oceny, nie wykraczając przy tym poza ramy przysługującej mu swobodnej oceny dowodów. Sąd Okręgowy wskazał, w jakim zakresie dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego Ł. G., a w jakim zakresie i dlaczego wyjaśnienia te na wiarę nie zasługiwały (str. 60). Analogicznie Sąd I instancji poczynił w odniesieniu do wyjaśnień oskarżonej B. K. (str. 55). Ponad zawarte tam uwagi wskazać należy, że wobec sprzeczności z wyjaśnieniami oskarżonej B. K., której rola w przestępczym procederze wynikała również z wyjaśnień oskarżonego D. H., kompletnie niewiarygodne były wyjaśnienia oskarżonego Ł. G., iż spotkał się na placu w L., gdzie był towar i suwnica, z oskarżoną B. K., która była tam sama i rozmawiał z nią o stali (k. 5972v). Oskarżona nie miała bowiem najmniejszej wiedzy o stali, z nikim o niej nie rozmawiała oraz nie była na żadnych placach załadunkowych.

Tok swojego rozumowania Sąd meriti przedstawił w wystarczający sposób w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia, a wyprowadzonym przez Sąd wnioskiem nie sposób zarzucić niespójności, sprzeczności, czy też braku logiki. Apelujący, formułując zarzut obrazy przepisów prawa procesowego, zwłaszcza art. 7 k.p.k., nie przytoczył żadnych okoliczności, które mogłyby dokonana ocenę dowodów i poczynione ustalenia zdezawuować. Nie znajdując zatem żadnych racjonalnych podstaw do podważenia oceny dowodów zaprezentowanej przez Sąd I instancji, Sąd Apelacyjny ocenę tę w pełni podzielił, przyjmując jako własną.

Ponadto, w ślad za Sądem Najwyższym (postanowienie z dnia 26 lipca 2017 r., II K 180/17, LEX nr 2349409) wskazać trzeba, że „ustanowiony w art. 7 k.p.k. obowiązek dokonywania oceny wiarygodności materiału dowodowego w oparciu o wszechstronną, zgodną z zasadami logicznego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego analizę dotyczy nie tylko sądu orzekającego. Także skarżący, który zmierza do podważenia zasadności rozstrzygnięcia poprzez zakwestionowanie oceny dowodów stanowiących jego podstawę, nie może ograniczyć się do prostego zanegowania jej i arbitralnego stwierdzenia, że walorem wiarygodności winny być obdarzone wyłącznie dowody korzystne dla oskarżonego. Obowiązkiem skarżącego jest wykazanie, jakich konkretnych uchybień dopuścił się sąd meriti w kontekście zasad wiedzy – w szczególności logicznego rozumowania – oraz doświadczenia życiowego, oceniając zebrany materiał dowodowy. Za oczywiście niewystarczające należy tu także uznać samo przeciwstawienie dowodom, na których oparł się sąd orzekający, występujących w sprawie dowodów przeciwnych, jeśli przy tym nie zostanie wykazane, że to właśnie owe dowody przeciwne, ocenione w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego, winny uzyskać walor wiarygodności, zaś dowody stanowiące podstawę ustaleń sądu, w świetle tych samych zasad, są tego waloru pozbawione”. Tymczasem obrońca oskarżonego Ł. G. ograniczył się do zanegowania oceny dowodów dokonanej przez Sąd Okręgowy, wskazując jedynie, że jego zdaniem należało dać wiarę wyjaśnieniom wymienionego oskarżonego. Nie wskazał jednak, dlaczego tak należałoby postąpić.

Obrońca oskarżonego Ł. G. w żaden sposób nie wyluszczył także, jaką rolę w postulowanej przez niego ocenie dowodów miałyby odegrać dokumenty wnioskowane w piśmie z dnia 7 listopada 2016 r. (tomy XXXVII i XXXVIII). Czyniąc zadość wnioskowi obrońcy oskarżonego Ł. G. i odpowiadając na zarzut z punktu 6 apelacji, Sąd odwoławczy ujawnił owe dowody na rozprawie apelacyjnej. Żaden z nich nie miał jednak wpływu na prawidłowość oceny dowodów, ustaleń faktycznych oraz ocenę prawną czynów przypisanych oskarżonemu Ł. G. przez Sąd I instancji. W szczególności, posiadanie przez oskarżonego zaświadczenia o wpisie firmy (...) B. K. do ewidencji działalności gospodarczej, potwierdzenia jej zarejestrowania jako podatnika VAT oraz zaświadczenia o nadaniu tej firmie numeru

identyfikacyjnego REGON nie dowodziło, że dokumenty te dostarczyła do firmy (...) akurat oskarżona, ani nie wskazywało, że był to jedyny możliwy sposób sprawdzenia przez oskarżonego firmy (...). Z kolei, dokumenty w postaci kopii umowy z dnia 1 marca 2011 r. najmu w Hotelu (...) w J. lokalu użytkowego na cel biura PHU (...), kopii umów o pracę zawartych z D. K. (2), kopii umowy dzierżawy z dnia 15 lipca 2011 r. działki wraz z suwnicą, położonych w J. przy ul. (...), wraz z aneksami, kopii dwu zaświadczeń Naczelnika Urzędu Skarbowego w J. z dnia 2 września 2015 r., a także kopii dokumentów WZ za okres od 10 czerwca 2011 r. do dnia 29 września 2011 r. dokumentujących sprzedaż stali według danych dotyczących ilości i wagi, odebranych od oskarżonego przez (...) sp. z o.o. świadczyły jedynie o rzeczywistym prowadzeniu działalności gospodarczej przez firmę (...) oraz obrocie realnym towarem, co przecież nie było kwestionowane. Przedłożona przez obrońcę kopia umowy o pracę zawartej w dniu 19 maja 2011 r. na czas nieoznaczony przez Ł. G. z T. S. w charakterze przedstawiciela handlowego istotnie dowodziła takiego zatrudnienia, tyle że Sąd Okręgowy bezspornie to ustalił. Wreszcie, przedłożone przez obrońcę oskarżonego Ł. G. cztery zdjęcia placu przed Hotelem (...) w J. nie mogły dowodzić – jak to określił obrońca – istniejących sprzeczności w tej części wyjaśnień oskarżonej, gdyż w najmniejszy sposób nie wskazano, na czym owe sprzeczności miałyby polegać.

Odnosząc się do zawartego w opisanym wyżej piśmie obrońcy oskarżonego Ł. G. z dnia 7 listopada 2016 r. wniosku o przesłuchanie w charakterze świadka R. O., zauważyć należy, że po kilku bezskutecznych próbach wezwania go na adres wskazany we wniosku (k. 7707, 7706, 7735, 7733, 7772) i ustaleniu, że nie przebywał on tam, ani pod adresem wskazanym (k. 7761) przez syndyka (...), Sąd Okręgowy zasadnie, choć wadliwie bez podstawy prawnej, na ostatniej rozprawie w dniu 14.12.2017 r. oddalił ów wniosek, gdyż dowodu nie dało się przeprowadzić (k. 7967).

Jak widać, dowody zaferowane przez obrońcę oskarżonego Ł. G. nie wniosły do sprawy niczego, co podważałoby ocenę dowodów przeprowadzoną przez Sąd I instancji. W tej sytuacji w pełni uprawnione było poczynienie przez Sąd Okręgowy ustaleń dotyczących zarówno zachowań podjętych przez oskarżonego Ł. G., jak i jego stanu świadomości wskazującego na wiedzę oraz umyślność w przestępczym działaniu. Sąd Apelacyjny w pełni podziela szeroką argumentację dotyczącą tej kwestii zaprezentowaną na str. 45-46 pisemnych motywów zaskarżonego wyroku i aby jej nie powtarzać, odsyła do niej. Ponad nią, warto dodać, że z niekwestionowanych w tym zakresie wyjaśnień D.C. wynikało, że po tym jak oskarżony Ł. G. wskazał mu (...) jako dostawcę towaru po cenach „interesujących”, czyli niższych od rynkowych (k. 5913), zaproponowano mu, aby towar ten obejrzał sobie na terenie magazynów w J. przy ul. (...) (k. 5912), a przecież – jak podał oskarżony Ł. G. (k. 5971-5972) – tam znajdował się magazyn firmy (...). Suma ustaleń faktycznych wskazujących na świadome i niekiedy zakonspirowane kontakty oskarżonego Ł. G. z oskarżonymi D. H., T. S. i B. K., jednoznacznie wskazywała na jego świadomość i akceptację przypisanych mu czynów zabronionych.

O ile w przypadku oskarżonego Ł. G. Sąd meriti trafnie przypisał mu popełnienie przestępstwa skarbowego z art. 56 § 1 k.k.s., to w świetle poczynionych ustaleń faktycznych nie można było podzielić takiej interpretacji prawnej w stosunku do oskarżonych D. H., T. S. i E. K..

Przed rozwinięciem tego zagadnienia należy zwrócić szczególną uwagę na konstrukcję zastosowaną przez Sąd I instancji w zakresie przestępstwa skarbowego z art. 56 § 1 k.k.s. Otóż, dokonując w tym zakresie gruntownych zmian w stosunku do zarzutów aktu oskarżenia, Sąd Okręgowy przypisał oskarżonym D. H. oraz T. S. w punkcie 2, że „wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami (...) uszczuplili należny Skarbowi Państwa podatek od towarów i usług VAT o kwoty wynikające z nieuprawnionego odliczenia podatku VAT wynikającego z pozornych transakcji sprzedaży przez podmioty otrzymujące faktury (podkr. SA) wystawiane przez nieprowadzące rzeczywistej działalności gospodarczej C. W. B. i B. B. K., a to z uwzględnieniem wysokości uiszczanego przez te podmioty podatku oraz zakresu zastosowanych na podstawie wymienionych wyżej faktur odliczeń o następujące wartości w przypadku następujących podmiotów”, zaś oskarżonej B. K. w punkcie 7, że „wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami (...) czym z uwagi na nieuprawnione zastosowanie przez jej kontrahentów obniżenia podatku należnego (podkr. SA) o kwotę podatku naliczonego z faktur wystawionych przez przedsiębiorcę B. B. K., do czego nie było podstaw, przy jednoczesnym odprowadzeniu podatku VAT przez przedsiębiorcę B. B. K. jedynie w wysokości 4.419,71 zł, uszczupliła należność publicznoprawną w postaci podatku VAT wielkiej wartości w kwocie łącznej 4.641.921,00 zł”. Opisy tych czynów jasno wskazują, że uszczuplenia

należnego Skarbowi Państwa podatku od towarów i usług mieli dopuścić się nabywcy towarów wskazani w fakturach wystawionych przez C. W. B. i B. B. K..

Rodzi to dwa zasadnicze skutki. Po pierwsze, nie sposób przypisać oskarżonym D. H., T. S. oraz B. K., mimo że dowodowo byłoby to znacznie łatwiejsze i tak konstruował to prokurator w punkcie VII aktu oskarżenia, popełnienia czynu z art. 56 § 1 k.k.s. w związku z pomniejszeniem przez (...) B. K. podatku należnego o podatek naliczony wynikający z faktur nabycia. Dokonaniu w postępowaniu odwoławczym takiej zmiany opisu czynu przypisanego przez Sąd I instancji stoi na przeszkodzie art. 434 § 1 k.p.k., gdyż wyroku w tym zakresie nie zaskarżył (z nieznanych przyczyn) prokurator.

Po drugie, w powstałych realiach procesowych nie sposób przypisać oskarżonym D. H., T. S. oraz B. K. uszczuplenia podatku VAT dokonanego przez nabywców towarów wskazanych w fakturach wystawionych przez firmy (...) oraz (...). Jasnej odpowiedzi, z jakiego tytułu odpowiedzialność za taki czyn mieliby ponosić ci oskarżeni nie dawało uzasadnienie zaskarżonego wyroku. Jedynie z użycia konstrukcji działania „wspólnie i w porozumieniu” wnosić można, że według Sądu I instancji wymienieni oskarżeni mieliby odpowiadać na zasadzie współsprawstwa. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, wadliwości zaskarżonego wyroku sprawiły, że nie było podstaw do przyjęcia takiej podstawy odpowiedzialności.

Sąd odwoławczy zauważa bowiem, że poza oskarżonym Ł. G. prowadzącym PHU (...) oraz skazanym już D. C. prowadzącym PHU (...), żaden z pozostałych nabywców stali na podstawie faktur VAT wystawionych przez (...) B. K. nie był choćby podejrzanym o dokonanie oszustwa podatkowego z art. 56 k.k.s. Przeciwnie, postępowania podatkowe nie wykazały, aby owi pozostali nabywcy stali podawali świadomie nieprawdę w deklaracjach podatkowych, a Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie ustalił, aby wiedzieli oni, że podmiot wystawiający im faktury VAT nie prowadził realnej działalności gospodarczej. Wynika z tego jednoznacznie, że poza oskarżonym Ł. G. oraz D.C. żaden z podmiotów nabywających od (...) B. K. nie uszczuplił, ani nie naraził na uszczuplenie podatku VAT w badanym wątku, a zarazem nie popełnił występku z art. 56 k.k.s., więc w tym zakresie, przestępstwa „wspólnie i w porozumieniu” z osobami, które nie były sprawcami, nie mogła popełnić inna osoba, w szczególności oskarżeni D. H., T. S. oraz B. K..

Z kolei, w przypadku czynów z art. 56 k.k.s. przypisanych oskarżonemu Ł. G. oraz skazanemu D. C. w zaistniałych realiach procesowych również nie było podstaw do przypisania współudziału oskarżonym D. H., T. S. oraz B. K., choć przemawiały za tym odmienne przyczyny. W tym kontekście przypomnieć trzeba, że przestępstwo skarbowe z art. 56 k.k.s. ma charakter indywidualny, gdyż może go popełnić wyłącznie podatnik. Określenie „podatnik” jest odniesione do danego rodzaju podatku, co do którego sprawca w realiach konkretnego stanu faktycznego podaje nieprawdę w oświadczeniu lub deklaracji, przez co naraża ten podatek na uszczuplenie (P. Kardas, Komentarz do art. 56 k.k.s., teza 21 [w:] P. Kardas, G. Łabuda, T. Razowski, Kodeks karny skarbowy. Komentarz, WKP 2017). Oskarżeni D. H., T. S. oraz B. K. nie byli tak rozumianymi „podatnikami” w odniesieniu do czynów przypisanych przez Sąd I instancji oskarżonemu Ł. G. oraz skazanemu D. C.. Sąd Apelacyjny nie tracił z pola widzenia, że popełnienie czynu z art. 56 k.k.s. przez innego sprawcę niż podatnik, np. w ramach wspólnego udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, byłoby możliwe, gdyby – niezależnie od spełnienia przesłanek podmiotowo-przedmiotowych współsprawstwa – przypisano owemu współsprawcy ten czyn w ramach art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. Jednak, konstrukcji tej nie zastosowano w punktach 2 oraz 7 zaskarżonego wyroku. Wobec kierunku zaskarżenia, Sąd odwoławczy nie mógł uzupełnić tego braku, w efekcie czego nie mógł przypisać oskarżonym D. H., T. S. oraz B. K. odpowiedzialności z art. 56 § 1 k.k.s. nawet w zakresie ograniczonym do kwot wynikających z podatku uszczuplonego działaniami oskarżonego Ł. G. oraz skazanego D. C.

Mimo opisanych ograniczeń, możliwe było złagodzenie odpowiedzialności karnej oskarżonych D. H., T. S. oraz B. K., powiązane z dokonaniem zmiany opisu czynu oraz kwalifikacji prawnej na ich korzyść. Choć bowiem, z przyczyn omówionych wyżej, wymienionym oskarżonym na etapie postępowania odwoławczego nie sposób było przypisać współsprawstwa w uszczupleniu należnego Skarbowi Państwa podatku od towarów i usług, którego mieli dopuścić się nabywcy towarów wskazanych w fakturach wystawionych przez firmy (...) i (...), to działaniem przypisanym im

odpowiednio w punktach 2 oraz 7 zaskarżonego wyroku dopuścili się oni pomocnictwa do takiego czynu. Zważywszy, że pomocnik popełnia „własne” przestępstwo, które jako postać zjawiskowa jest zrealizowane, w odróżnieniu od postaci sprawczych, w momencie realizacji znamion tej postaci zjawiskowej, nie miało znaczenia, że nie wszyscy nabywcy towaru zrealizowali znamiona oszustwa podatkowego. Uwzględniając natomiast, że oskarżeni D. H. i T. S. jako firmanci co do firm (...), (...) i (...) w zakresie czynu z punktu 2, a oskarżona B. K. jako właścicielka (...) i wystawiająca faktury VAT w imieniu tej firmy w zakresie czynu z punktu 7 zaskarżonego wyroku, dokonując transakcji sprzedaży z wymienionymi w owych punktach firmami i przekazując im faktury, niewątpliwie ułatwili dokonanie oszustw podatkowych w zakresie podatku VAT, wymienieni oskarżeni wyczerpali znamiona przestępstwa skarbowego z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. Wymagało to korekty opisu czynów przypisanych w punktach 2 i 7 zaskarżonego wyroku, która w tym drugim przypadku polegała również na wyeliminowaniu zwrotu o „jednoczesnym odprowadzeniu podatku VAT przez przedsiębiorcę B. B. K. jedynie w wysokości 4.419,71 zł”. Zauważyć bowiem należy, że opis ten dotyczył zachowania B. K. jako podatnika z fazy obrotu poprzedzającej fazę sprzedaży przez (...) towaru, które to zachowanie nie wpływało na pomniejszenie podatku do zapłaty wymaganego od nabywców tego towaru, będących wszak odrębnymi podatnikami. Na marginesie, Sąd Apelacyjny zauważa, że nie było podstaw do zastosowania art. 22 § 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s., skoro nabywcy mający świadomość, że towar nie pochodzi od podmiotu wskazanego jako sprzedawca, tj. oskarżony Ł. G. oraz skazany D.C., dopuścili się uszczupień na łączną kwotę wielkiej wartości.

Sąd odwoławczy dokonał opisanych zmian, gdyż były one konieczne niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów. W świetle art. 440 k.p.k. utrzymanie wyroku w tym zakresie byłoby bowiem rażąco niesprawiedliwe, a w oparciu o art. 455 k.p.k. zachodziła potrzeba poprawienia błędnej kwalifikacji prawnej.

Zaprezentowane zmiany rodziły dalsze konsekwencje, a to w zakresie dokonanych przez Sąd I instancji w punkcie 19 zaskarżonego wyroku orzeczeń o przepadku korzyści majątkowej osiągniętej przez sprawców z popełnienia przestępstw skarbowych opisanych w punktach 2, 7, 12 i 15. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wymagały one daleko idącej korekty.

Rozważania na ten temat zacząć należy od spostrzeżenia, że w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku nie zaprezentowano klarownego uzasadnienia wydania owych orzeczeń. Sąd Okręgowy na str. 153-154 uzasadnienia zacytował poglądy piśmiennictwa na temat kwestii przepadku przedmiotu pochodzącego z przestępstw skarbowych (art. 30 k.k.s.), w szczególności penalizowanych w art. 54 § 1 i 2 k.k.s., art. 55 § 1 i 2 k.k.s. i art. 56 § 1 i 2 k.k.s., finalizując je stwierdzeniem, że przedmiotem tych ostatnich jest „zysk podatkowy, ale rozumiany jako różnica pomiędzy kwotą należną z tytułu zaistnienia rzeczywistego zobowiązania podatkowego, a tą która faktycznie została uiszczona”. Mając na uwadze dalsze zawarte tam wywody, a także wyniki obliczeń matematycznych zaprezentowanych w części uzasadnienia poświęconej ustaleniom faktycznym, jasnym było, że orzekając w punkcie 19 zaskarżonego wyroku w stosunku do wszystkich oskarżonych środki karne, Sąd I instancji za ich podstawę przyjął właśnie tak rozumiany „zysk podatkowy”. Nie wdając się w rozważania na temat trafności przyjętej definicji, podkreślić należy, że podstawą prawną analizowanego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy nie uczynił art. 30 k.k.s. Tym samym, rozważania na temat unormowanego w tym przepisie przepadku przedmiotów miały walor wyłącznie teoretyczny.

Mimo że bezspornie Sąd Okręgowy w punkcie 19 zaskarżonego wyroku orzekł na podstawie art. 33 § 1 k.k.s. środki karne w postaci przepadku korzyści majątkowej, w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku nie zaprezentowano wykładni tego przepisu. Nie wskazano także wprost, z czego wynika wysokość orzeczonych środków karnych. Wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku pozwalają jednak przyjąć, że w odniesieniu do każdego z oskarżonych wysokość przepadku korzyści majątkowej miała być równa wysokości spowodowanego przezeń (według Sądu Okręgowego) uszczuplenia należności publicznoprawnej. Wszak, w pisemnych motywach Sąd I instancji wskazał: „Jeśli jednak w wyniku wystawienia pustej faktury dojdzie do odliczenia po stronie rzekomego nabywcy towaru podatku VAT z tej faktury, to ów nabywca uzyskuje niewątpliwie zysk podatkowy, a jednocześnie wystawca pustej faktury także odpowiada za jego uzyskanie tyle, że nie dla siebie, a dla innego podmiotu – rzekomego nabywcy. W tej sytuacji wchodzi już w grę karnoskarbowa regulacja zwrotu przedmiotu pochodzącego z przestępstwa skarbowego,

przy czym obowiązek ten obciąża w ocenie Sądu solidarnie obie strony współdziałające w zaistnieniu uszczuplenia należności podatkowej” (str. 127).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, przedstawiony tok rozumowania jest wadliwy, gdyż miesza ze sobą dwa odrębne środki karne, tj. przypadek przedmiotów pochodzących bezpośrednio z przestępstwa (z art. 29 pkt 1, 30 i 31 k.k.s.) oraz przypadek korzyści majątkowej (z art. 33 k.k.s.). Co jeszcze istotniejsze, nie znajduje on odzwierciedlenia w ustaleniach faktycznych poczynionych w sprawie oraz w opisie czynów przypisanych przez Sąd Okręgowy poszczególnym oskarżonym.

Na wstępie, podkreślić należy, że art. 33 § 1 k.k.s. nie daje podstaw do orzekania uregulowanego tam środka karnego solidarnie. Wszak, z ogólnych reguł dotyczących odpowiedzialności solidarnej wynika, że jej źródłem powinna być czynność prawna lub przepis ustawy. Tymczasem Sąd Okręgowy nie przedstawił żadnej normy prawnej uzasadniającej solidarną odpowiedzialność oskarżonych w zakresie przypadku korzyści majątkowej. W rzeczywistości takowa nie istnieje. Nie może to być efektem luki prawnej, skoro odpowiedzialność solidarną ustawodawca przewidział w odniesieniu do innych instytucji uregulowanych w Kodeksie karnym skarbowym (zob. art. 24 § 4 i art. 32 § 3).

Zaprezentowana wykładnia znajduje wsparcie w poglądach orzecznictwa i doktryny dotyczących analogicznej instytucji przypadku korzyści majątkowej uregulowanej w Kodeksie karnym. Powszechnie przyjmuje się wszak, że określony w art. 45 § 1 k.k. środek karny przypadku korzyści majątkowej albo jej równowartości orzeka się wobec współsprawców przestępstwa w częściach, w jakich według dokonanych ustaleń faktycznych przypadła im osiągnięta wspólnie korzyść majątkowa. W razie trudności z dokładnym ustaleniem wartości udziałów w korzyści majątkowej osiągniętej przez poszczególnych współsprawców orzeka się przypadek tej korzyści lub jej równowartości w częściach równych (zob. postanowienie SN z dnia 30 listopada 2011 r., I KZP 16/11, OSNKW 2011/12/107, LEX nr 1027880, Prok.i Pr.-wkł. 2012/2/3, Biul.SN 2011/12/18). Tym samym, nie przewiduje się możliwości orzeczenia solidarnie przypadku korzyści majątkowej na podstawie art. 45 § 1 k.k.

Już z zaprezentowanych uwag wynikało, że w razie ustalenia, iż dany oskarżony osiągnął pewną skonkretyzowaną korzyść majątkową, nie można było nałożyć przypadku tej korzyści majątkowej solidarnie na innych oskarżonych.

W niniejszej sprawie przeciwko nałożeniu na oskarżonych D. H., T. S. i B. K. przypadku korzyści majątkowej przemawiał nadto fakt, że wymienieni nie zostali skazani za uszczuplenie należności podatkowych. Jak wyżej szeroko omówiono, wobec treści wyroku Sądu I instancji i niezaskarżenia go przez oskarżyciela publicznego, należało przyjąć, że wymienieni dopuścili się tylko pomocnictwa do takiego uszczuplenia. Skoro zaś korzyść majątkowa miała wynikać z uszczuplenia należności podatkowych, którego dokonały lub ledwie mogły dokonać inne osoby, to nie sposób było nakładać na wymienionych oskarżonych takiego środka karnego.

Ponadto, zauważyć należy, iż już Sąd I instancji podniósł (str. 155), że odpowiedzialność odbiorcy „fikcyjnej” faktury, odliczającego następnie zawarty w niej VAT, wymaga świadomości odbiorcy, iż odlicza VAT w sposób nieuprawniony. Tymczasem, z grona odbiorców towarów objętych „fikcyjnymi” fakturami wymienionymi w punktach 2 i 7 zaskarżonego wyroku, tylko oskarżony Ł. G. i skazany D. C. posiadali taką świadomość. Zatem, nawet już na etapie wyrokowania przez Sąd Okręgowy, nie było podstaw do nałożenia przypadku korzyści majątkowej na oskarżonych D. H., T. S. i B. K. w zakresie wynikającym z możliwych (ale przecież niezaistniałych i niestwierdzonych decyzjami podatkowymi) uszczupleń podatkowych po stronie odbiorców „fikcyjnych” faktur.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie było podstaw do orzeczenia przypadku korzyści majątkowej wobec oskarżonych D. H., T. S. i B. K. również w tym zakresie, który wynikał z uszczupleń podatkowych dokonanych przez oskarżonego Ł. G. i skazanego D.C. W tej bowiem części obowiązek uiszczenia należności publicznoprawnej obciążał wyłącznie tych oskarżonych i to do pełnej wysokości dokonanych uszczupleń, przy czym wynikało to z wydanych wobec tych sprawców prawomocnych i ostatecznych decyzji podatkowych. W tym aspekcie należy mieć na uwadze art. 15 § 1 k.k.s., zgodnie z którym orzeczenie zapadłe w postępowaniu w sprawie o przestępstwo skarbowe (...) nie zwalnia od obowiązku uiszczenia należności publicznoprawnej. Słusznie też zauważa Sąd Najwyższy (wyrok z dnia 12 stycznia 2016 r., IV KK 312/15, Legalis nr 1398378), że skazanie za przestępstwo skarbowe, poza sytuacją określoną w art.

15 § 2 k.k.s., a więc w razie orzeczenia przepadku przedmiotów lub ściągnięcia ich równowartości pieniężnej, nie ma wpływu na zobowiązanie publicznoprawne i nie zwalnia z obowiązku jego uiszczenia.

Zważywszy na treść nałożonego przez Sąd Apelacyjny na oskarżonego Ł. G. obowiązku z art. 41 § 4 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 41 § 2 k.k.s., o czym w dalszej części niniejszego uzasadnienia, nie było też podstaw do nakładania przepadku korzyści majątkowej na tegoż oskarżonego. Ewentualny środek karny w tej postaci stanowiłby bowiem zdublowanie należności Ł. G. wobec Skarbu Państwa stwierdzonej decyzjami podatkowymi i usankcjonowanej nałożeniem obowiązku z art. 41 § 2 k.k.s.

W obliczu powyższej argumentacji jedynie na marginesie podnieść należy wątpliwości co do definiowania przepadku korzyści majątkowej z art. 33 § 1 k.k.s. przez proste odwołanie się do art. 53 § 13 k.k.s. Ten ostatni przepis stanowi, że korzyścią majątkową lub osobistą jest korzyść zarówno dla siebie, jak i dla kogo innego. Sąd Okręgowy zdawał się właśnie z tej regulacji (mimo niepodania wprost numeru artykułu) wywodzić nałożenie na oskarżoną B. K. przepadku korzyści majątkowej (str. 156). Tymczasem, na gruncie odpowiedników wspomnianych przepisów, zawartych w Kodeksie karnym, w judykaturze wyrażono pogląd, że nie tyle chodzi o to, czy w świetle art. 45 k.k. korzyść majątkowa to korzyść w rozumieniu art. 115 § 4 k.k., a więc zarówno dla siebie, jak i dla kogoś innego, co o to, jaką korzyść sprawca uzyskał i w jakim zakresie mu przypadła (wyrok SA w Poznaniu z dnia 21 grudnia 2016 r., II AKa 169/16, LEX nr 2477824). Zaznaczono też, iż art. 45 § 1 k.k. jasno stanowi, że orzeka się przepadek takiej korzyści (lub jej równowartości), jaką sprawca „osiągnął” z popełnienia przestępstwa; nie chodzi tu o korzyść majątkową w znaczeniu określonym w art. 115 § 4 k.k., czyli korzyść zarówno dla siebie, jak i dla kogo innego, ale tylko o korzyść osiągniętą dla siebie (wyrok SA w Poznaniu z dnia 22 grudnia 2014 r., II AKa 137/14, LEX nr 1602963, KZS 2015/4/131, KZS 2015/4/103).

Podsumowując, w realiach sprawy nie było podstaw do orzeczenia wobec oskarżonych D. H., T. S., B. K. i Ł. G. przepadku korzyści majątkowej w zakresie, który wynikałby z ustalonych w toku postępowania uszczupień podatkowych dokonanych przez nabywców towarów wskazanych w fakturach wystawionych z udziałem wymienionych oskarżonych.

Wynikający z art. 33 § 1 k.k.s. oblig orzeczenia omawianego środka karnego istniał jedynie w stosunku do tych oskarżonych, co do których z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynikało, że osiągnęli konkretne korzyści majątkowe. Było tak jedynie w przypadku oskarżonego D. H., z którego wyjaśnień przywołanych przez Sąd I instancji (str. 50 uzasadnienia) wynikało wprost, że „na tym interesie” zarobił 50.000 zł (k. 6024-6026), a także w odniesieniu do oskarżonej B. K., co do której Sąd Okręgowy bezspornie ustalił, że osiągnęła „zysk” w kwocie nie mniejszej niż 11.200 zł (str. 45 uzasadnienia). W tej sytuacji, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w jego punkcie 19 w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcia o środkach karnych orzeczonych wobec oskarżonych T. S. i Ł. G., obniżył kwotę przepadku korzyści majątkowej: w stosunku do oskarżonego D. H. – osiągniętej przez niego z przestępstwa skarbowego przypisanego w punkcie 2 – do kwoty 50.000 zł, a w stosunku do oskarżonej B. K. – osiągniętej przez nią z przestępstwa skarbowego przypisanego w punkcie 7 – do kwoty 11.200 zł. Ponadto, wyeliminowano wadliwą konstrukcję solidarnej odpowiedzialności sprawców w opisanym zakresie.

Wypadkową zmiany wyroku w zakresie określenia, z czego rzeczywiście pochodziły korzyści majątkowe osiągnięte przez oskarżonych z popełnienia przestępstw, była konieczność korekty opisu czynów odwołujących się do konstrukcji tej korzyści przyjętej w zaskarżonym wyroku. Zważywszy, że jak wyżej wykazano oskarżeni D. H., T. S. i B. K. nie osiągnęli korzyści z uszczuplenia podatków, Sąd Apelacyjny wyeliminował z opisu czynów przypisanych w punktach 4 oraz 9 zaskarżonego wyroku odpowiednio zwroty: „z których kwota 4.641.921 zł pochodziła z korzyści związanych z popełnieniem przestępstwa skarbowego dotyczącego uszczuplenia należności publicznoprawnej w podatku VAT” oraz „z których kwota 4.641.921 zł pochodziła z korzyści związanych z popełnieniem przestępstwa skarbowego i uszczuplenia należności publicznoprawnej w podatku VAT”. Mimo braku zaskarżenia wyroku w zakresie wymienionych punktów, utrzymanie wyroku bez jakiegokolwiek modyfikacji opisu karalnych zachowań w zakresie skazania oskarżonych D. H. i T. S. oraz B. K. za czyny z art. 299 § 1 i 5 k.k. byłoby bowiem rażąco niesprawiedliwe (art. 440 k.p.k.), a także niespójne z pozostałymi rozstrzygnięciami.

Kolejna korekta zaskarżonego wyroku wynikała z przywołania przez Sąd Okręgowy art. 8 § 1 k.k.s. w kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonym D. H., T. S., B. K. oraz Ł. G.. Tymczasem, choć trafnie zinterpretowano, że konstrukcja idealnego zbiegu czynów zabronionych, znajdowała zastosowanie w realiach sprawy, to regulujący ją przepis art. 8 § 1 k.k.s. nie stanowi elementu kwalifikacji prawnej. Wszak, norma ta nie zawiera znamion żadnego przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, które dopiero mogłoby wyczerpywać zachowanie przypisane oskarżonym. Stąd, kwalifikując na nowo czyny przypisane oskarżonym D. H. i T. S. oraz B. K. w punktach 2 oraz 7 zaskarżonego wyroku, Sąd odwoławczy nie powołał art. 8 § 1 k.k.s., a z punktu 12 tamtego wyroku, którym przypisano przestępstwo skarbowe oskarżonemu Ł. G., ów przepis wyeliminował.

Bezsporne było, że w idealnym zbiegu pozostawały przestępstwa skarbowe oraz czyny z art. 273 k.k. i in. przypisane oskarżonym D. H. i T. S. oraz B. K. odpowiednio w punktach 2 i 3 oraz 7 i 8. Mimo niepostawienia w apelacjach takiego zarzutu, na zasadzie art. 455 k.p.k., Sąd Apelacyjny poprawił błędną kwalifikację prawną czynów przypisanych w punktach 3 oraz 8 zaskarżonego, za każdym razem eliminując paragraf 1, który Sąd Okręgowy w artykule 271 k.k. przywoływał obok paragrafu 3. Podkreślić bowiem należy, że art. 271 § 3 k.k. poprzez odwołanie do paragrafu pierwszego tegoż artykułu zawiera pełny zestaw znamion czynu zabronionego. W tej sytuacji za wystarczające należało uznać powołanie tego przepisu w kwalifikacji prawnej czynów.

Już w tym miejscu zauważyć trzeba, że kwalifikację prawną czynów pozostających w idealnym zbiegu, przypisanych we wspomnianych wyżej punktach należało uzupełnić odpowiednio o art. 4 § 1 k.k. lub art. 2 § 2 k.k.s., gdyż bez wątplenia dla oskarżonych względniejszy był stan prawny obowiązujący przed czasem orzekania. Przypomnieć wszak wypada, że od dnia 1 stycznia 2017 r. (Dz.U.2017.2226) uległa daleko idącemu zaostrzeniu odpowiedzialność karna w razie przypisania czynów kwalifikowanych z art. 62 § 2 k.k.s. lub z art. 37 § 1 pkt 1a k.k.s., a od dnia 1 marca 2017 r. (Dz.U.2017.244) – kwalifikowanych z art. 271a § 1 k.k. Gdyby więc nie stosować art. 4 § 1 k.k.s. lub art. 2 § 2 k.k.s. (jak to ujęto w zaskarżonym wyroku), to w realiach niniejszej sprawy nie tylko abstrakcyjnie, ale przede wszystkim konkretnie oskarżonym groziłaby surowsza odpowiedzialność karna. Stąd, na zasadzie art. 455 k.p.k., konieczne było uzupełnienie kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonym D. H. i T. S. oraz B. K. odpowiednio w punktach 2 i 3 oraz 7 i 8 o przytoczone przepisy.

Po zaprezentowanym całościowym omówieniu złożonej problematyki dotyczącej czynów pozostających w idealnym zbiegu przejść należy do analizy zarzutów w zakresie winy stawianych pozostałym rozstrzygnięciom zawartym w zaskarżonym wyroku. Już na wstępie podkreślić należy, że były one nietrafne, a Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do ingerencji z urzędu w dotyczące ich orzeczenia Sądu I instancji.

Chybiony był zarzut obrońcy oskarżonego D. H. sprowadzający się do twierdzenia, że w chwili popełnienia przestępstwa wystąpiły okoliczności przemawiające za zakwalifikowaniem czynu wyczerpującego znamiona z art. 297 § 1 k.k. jako nieprzekraczającego stopnia znikomej szkodliwości społecznej. Przede wszystkim, jedyne okoliczności, jakie obrońca zaprezentował (na str. 5 uzasadnienia apelacji) sprowadzały się do wskazania, że sytuacja finansowa oskarżonego w chwili przedłożenia dokumentów w (...) celem uzyskania kredytu była na tyle dobra, że gwarantowała spłatę zaciągniętego zobowiązania, co potwierdza aktualna historia spłat rat kredytowych, a ponadto doszło do zabezpieczenia spłaty kredytu przez wpis hipoteki na lokalu mieszkaniowym, na zakup którego przeznaczone były uzyskane środki pieniężne. Sąd odwoławczy podkreśla, że przywołane okoliczności, nawiązując do szkody, a w zasadzie jej braku, nie należą do znamion czynu z art. 297 § 1 k.k. Zresztą, właśnie dlatego, że nie doszło do wyrządzenia szkody, przypisany oskarżonemu D. H. w punkcie 5 zaskarżonego wyroku czyn, nie był dodatkowo kwalifikowany z art. 286 § 1 k.k. Natomiast trafnie ustalone przez Sąd I instancji i niepodważane przez strony postać zamiaru sprawcy, rodzaj i charakter naruszonego dobra wykluczały, aby uznać stopień społecznej szkodliwości czynu z art. 297 § 1 k.k. za znikomy. Natomiast, już tutaj należy zaznaczyć, że w zestawieniu z okolicznością podniesioną przez obrońcę i postawą oskarżonego po popełnieniu czynu, w tym w czasie procesu, przywołane okoliczności przemawiały za obniżeniem wymiaru orzeczonej oskarżonemu D. H. za ten czyn kary.

Sąd Apelacyjny zaznacza, że w sprawie nie wystąpiła żadna bezwzględna podstawa odwoławcza, a w szczególności podniesiona w apelacji obrońcy oskarżonego T. S. przesłanka z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

polegająca na rzekomym wydaniu orzeczenia, pomimo iż postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało już prawomocnie zakończone.

Przypomnieć należy, że Sąd I instancji miał w polu widzenia fakt, iż oskarżony T. S. (wraz z oskarżonym D. H.) został prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 27 kwietnia 2016 r. (sygn. akt XXI K 179/15) uznany winnym tego, że w okresie od stycznia 2011 r. do lipca 2011 r., w L., T., K. i innych miejscowościach na terenie kraju, brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej (str. 34-35 uzasadnienia), której skład był zbliżony, ale nie tożsamy z grupą ustaloną w niniejszym postępowaniu. Mimo że celem tamtej grupy było popełnianie „przestępstw wyłudzenia mienia oraz przedłożenia poświadczających nieprawdę zaświadczeń o zatrudnieniu i osiągniętych zarobkach uzyskiwanych z tytułu zatrudnienia w celu wyłudzenia kredytów i pożyczek oraz w celu udaremnienia lub znacznego utrudnienia stwierdzenia przestępnego pochodzenia pozyskanych w wyniku powyższych przestępstw środków płatniczych, ich wykrycia oraz zajęcia innych przestępstw”, tj. innych niż wskazane w zarzutach stawianych oskarżonym w niniejszym postępowaniu, Sąd I instancji, stosując bardzo korzystną dla oskarżonych interpretację, przyjął, że była to jedna i ta sama grupa, zajmująca się różnymi przestępstwami, częściowo paralelnie (str. 143 uzasadnienia). Wobec braku zaskarżenia wyroku na niekorzyść oskarżonych Sąd odwoławczy nie polemizuje z ową wykładnią. Jednak, nie może to oznaczać, że zachodzą przesłanki do uznania, że owo skazanie w sprawie o sygnaturze akt XXI K 179/15 Sądu Okręgowego w Katowicach za przestępcze działanie podjęte w okresie wcześniejszym (do lipca 2011 roku) miałyby stwarzać stan powagi rzeczy osądzonej w stosunku do bezprawnych zachowań podjętych w czasie późniejszym. Żadnych racjonalnych powodów za taką tezę nie zaoferował obrońca oskarżonego T. S.. Odwoływanie się w uzasadnieniu apelacji (str. 5-6) do konstrukcji z art. 12 k.k., i to z przywołaniem do art. 286 § 1 k.k., było wręcz niezrozumiałe. Kwestionowany zarzut nie dotyczył wszak skazania oskarżonego T. S. za czyn ciągły, ani za oszustwo, lecz za przestępstwo z art. 258 § 1 k.k.

Pogłębiając analizę tego zagadnienia, przypomnieć trzeba, że w orzecznictwie wskazuje się, iż przez ten sam czyn (w rozumieniu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.) rozumieć należy to samo zdarzenie faktyczne, które było już uprzednio przedmiotem osądu, bez względu na jego kwalifikację prawną czy różnice w opisie czynu, jeżeli tylko konkretne okoliczności ustalone w obu postępowaniach odnośnie identyczności przedmiotu przestępstwa, przedmiotu czynności wykonawczej, a także posiłkowo miejsca, czasu i okoliczności jego popełnienia wskazują na tożsamość czynu (wyrok SN z dnia 18 lutego 2009 r., V KK 4/09, LEX nr 486533).

Kryterium czasu odgrywa szczególną rolę w odniesieniu do przestępstw polegających na tym, że sprawca swym zachowaniem wywołuje bezprawny stan i utrzymuje go przez dłuższy okres, które co do zasady określane są jako przestępstwa trwałe. Nie tracąc z pola widzenia występujących między takimi przestępstwami różnic, podkreślić należy, że w odniesieniu do nich w judykaturze przyjmuje się, że sformułowana w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. przeszkoda procesowa w postaci rei iudicatae zachodzi wówczas, gdy okresy bezprawnego działania ustalone w kolejno rozpoznawanych sprawach są identyczne i pokrywają się ze sobą lub gdy czas określony w sprawie następnej został w całości objęty skazaniem w sprawie rozpoznawanej poprzednio, prawomocnie już zakończonej. Takie stanowisko wyrażano na gruncie art. 209 k.k. (wyrok SN z dnia 26 września 2007 r., III KK 260/07, OSNwSK 2007/1/2052; wyrok SN z dnia 9 sierpnia 2007 r., II KK 222/17, LEX nr 2337346) oraz art. 207 k.k. (wyrok SN z dnia 18 kwietnia 2007 r., III KK 471/06, OSNwSK 2007/1/852).

Zważywszy, że przestępstwo z art. 258 § 1 k.k. również jest (co do zasady) uważane za przestępstwo trwałe, gdyż stan bezprawny utrzymuje się tak długo, jak długo trwa przynależność do zorganizowanej grupy przestępczej (wyrok SN z dnia 8 lutego 2011 r., IV KK 124/10, OSNwSK 2011/1/289, Prok.i Pr.-wkl. 2011/9/8, Biul.PK 2011/8/7, LEX nr 794840; zob. też wyrok SA w Lublinie z dnia 7 września 2017 r., II AKa 115/17, LEX nr 2375055; wyrok SA w Katowicach z dnia 4 lipca 2013 r., II AKa 159/13, LEX nr 1369324), Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do przyjmowania na jego gruncie odmiennych reguł od wyżej opisanych. Zatem, tylko w sytuacji, gdyby w poprzednio rozpoznanej sprawie ustalony okres przestępczego działania obejmował w całości okres przypisany w zaskarżonym wyroku, przy spełnieniu pozostałych przesłanek tożsamości czynu, konieczne byłoby umorzenie postępowania o przestępstwo z art. 258 § 1 k.k. z uwagi na powagę rzeczy osądzonej (art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.). Zważywszy, że bezspornie

taka sytuacja nie zaistniała, nie było powodu do ingerencji w zaskarżony wyrok w odniesieniu do przypisania poszczególnym oskarżonym udziału w zorganizowanej grupie przestępczej.

Chybione były również zarzuty naruszenia przepisów postępowania podniesione w apelacji obrońcy oskarżonego Ł. G..

Zdaniem Sądu odwoławczego, nie doszło do naruszenia prawa do obrony oskarżonego Ł. G. tylko z tego powodu, że nie zostały podane daty dzienne kolejnych terminów rozpraw. W tym zakresie przypomnieć trzeba, że wspomniany oskarżony i jego ówczesny obrońca byli obecni na pierwszej rozprawie w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, przeprowadzonej dnia 24 lutego 2015 r., gdy to odraczając rozprawę i wyznaczając jej termin na dzień 14 kwietnia 2015 r., Sąd poinformował, że „od miesiąca maja wszystkie terminy rozpraw będą odbywać się w każdy drugi czwartek każdego miesiąca o godz. 9.30 do zakończenia sprawy lub poinformowania o zmianie terminu i na terminy te wszyscy obecni są prawidłowo wezwani i zawiadomieni” (k. 6774v), a oskarżony i obrońca w żaden sposób przeciw temu nie protestowali, ani nie domagali się dodatkowego wytłumaczenia tej kwestii. Zauważyć też trzeba, że na tak wyznaczonym terminie rozprawy w dniu 14 kwietnia 2015 r. oskarżony T. S. złożył oświadczenie wskazujące, że znane mu były wszystkie przyszłe terminy rozpraw (k. 6893v), a obecny przy tym oskarżony Ł. G. nie zgłaszał, aby dla niego oznaczenia terminów były niezrozumiałe. Przeciwnie, oskarżony Ł. G. stawiał się na terminy rozpraw wyznaczone kolejno w dniach: 14.05.2015 r. (k. 6944) i 11.06.2015 r. (k. 6969v), na końcu którego Przewodniczący ponownie przypomniał stronom, iż „rozprawy będą odbywać się w każdy drugi czwartek miesiąca aż do zakończenia postępowania” (k. 6972). O znajomości terminów rozpraw przez oskarżonego Ł. G. świadczy dodatkowo fakt, że gdy z powodu choroby sędziego nie odbyła się rozprawa wyznaczona na dzień 09.07.2015 r., oskarżony przybył na następny termin w dniu 13.08.2015 r. (k. 7025). Co więcej, wówczas doręczono stronom pouczenie o zmianie praw i obowiązków (k. 7025v), które oskarżony Ł. G. podpisał (k. 7025v). Oprócz informacji o obowiązujących od dnia 1 lipca 2015 r. przepisach, pouczenie owo w punkcie 3 zawierało passus: „jednocześnie oświadczam, iż znane mi są wszystkie przyszłe terminy rozpraw aż do zakończenia postępowania to jest każdy drugi czwartek miesiąca z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy i mam świadomość, iż nie będą do mnie kierowane dodatkowe zawiadomienia o terminach rozpraw” (k. 7018).

Choć więc metoda wyznaczenia terminów rozpraw odbiegała od standardowego modelu działania w tym zakresie, to analiza przebiegu postępowania prowadzi do wniosku, że żadna ze stron nie miała wątpliwości, kiedy będą odbywać się posiedzenia, na których będzie rozpoznawana ich sprawa. Podkreślić też należy, że żaden przepis postępowania nie wymaga, aby terminy rozpraw musiały być oznaczane datą dzienną, a doświadczenie życiowe wskazuje, że użyta konkretyzacja terminów – jako zrozumiała nawet dla dziecka – była całkowicie wystarczająca. Za takim wnioskiem przemawia również fakt, że przez blisko trzyletni okres procesu żadna ze stron nie podnosiła jakichkolwiek wątpliwości co do terminów, w których miały odbywać się poszczególne rozprawy. Zważywszy dodatkowo, że w toku rozprawy głównej oskarżonego Ł. G. reprezentował obrońca, który również nigdy nie zgłosił w tym zakresie zastrzeżeń, podniesienie analizowanego zarzutu w apelacji wskazuje wręcz na jego instrumentalny charakter.

Nietrafny okazał się także zarzut obrońcy oskarżonego Ł. G. naruszenia przez Sąd I instancji art. 374 § 1 k.p.k. przez niewydanie na jego podstawie postanowień w przedmiocie tego, czy osobista obecność tego oskarżonego na wyliczonych w apelacji siedmiu terminach rozpraw była zbędna, czy nie. Z uzasadnienia apelacji (str. 7) wynikało, że obrońca oskarżonego Ł. G. kwestionował podobne postąpienie Sądu Okręgowego na rozprawie, z której protokół zalegał na karcie 7756 akt, przy czym przed rozprawą apelacyjną Sąd I instancji sprostował ów protokół, wskazując, że rozprawa odbyła się w dniu 10.08.2017 r.

Analizując ten zarzut, należy zwrócić uwagę, że obrońca oskarżonego Ł. G. nie uzasadnił racjonalnie, jaki wpływ miałyby takie rzekome naruszenie przepisu na treść wyroku. Zauważyć však trzeba, że choć istotnie na terminach rozpraw wyliczonych przez obrońcę podobne orzeczenia w stosunku do oskarżonego Ł. G. nie zapadły, to spośród dowodów ze źródeł osobowych przesłuchano wówczas (tj. dnia 10.08.2017 r.) jedynie świadka Ł. D. (k. 7756), którego zeznania niewątpliwie nie przesądzały o odpowiedzialności oskarżonego Ł. G.. Na rozprawach tych owego oskarżonego reprezentował jego ówczesny obrońca, który w żaden sposób nie kwestionował sposobu procedowania przez Sąd Okręgowy, ani nie przejawiał wątpliwości, czy obecność oskarżonego jest konieczna. O tym zaś, że obecność owa nie

była obligatoryjna jednoznacznie świadczył tok procedowania, skoro rozprawy przeprowadzano mimo nieobecności oskarżonego Ł. G.. Uprawnionym też jawi się twierdzenie, że kwestia ta była jasna dla wymienionego oskarżonego, który dnia 13.08.2015 r. podpisał pismo, zawierające m.in. fragment „jednocześnie oświadczam, iż wyrażałem na wszystkich dotychczasowych terminach zgodę na prowadzenie rozprawy pod moją nieobecność i pod nieobecność mojego obrońcy z wyboru, jak również wyrażam taką zgodę na przyszłość aż do zakończenia postępowania” (k. 7025v). Przytoczone okoliczności wskazują, że wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji, oskarżony Ł. G. w toku postępowania pierwszoinstancyjnego wiedział, że jego obecność na poszczególnych terminach rozpraw nie jest niezbędna i świadomie z tego korzystał.

Ponadto, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zarzut niewydania przez Sąd I instancji na niektórych terminach rozpraw postanowień w trybie art. 374 k.p.k. (akurat w stosunku do oskarżonego Ł. G.) nie mógł zostać uwzględniony z powodów o charakterze abstrakcyjnym. Otóż, obowiązujący Kodeks postępowania karnego nie kreuje obowiązku wydania na podstawie art. 374 zd. 1 k.p.k. postanowienia o prowadzeniu rozprawy pod nieobecność oskarżonego. Od dnia 1 lipca 2015 r., poza sprawami o zbrodnie, gdy to obecność oskarżonego jest obowiązkowa podczas czynności, o których mowa w art. 385 i art. 386 k.p.k., a także poza przypadkami, gdy sąd lub przewodniczący uznają jego obecność za obowiązkową (art. 374 § 1 zd. 2 k.p.k.), oskarżony ma prawo brać udział w rozprawie. Zatem, nie ulega wątpliwości, że udział oskarżonego w rozprawie jest zasadniczo nieobowiązkowy, a wyjątki od tej zasady wynikają z przytoczonego przepisu lub decyzji składu sądu, przy czym o regułach tych oskarżony jest pouczany w toku postępowania. Idąc dalej, skoro fakultatywny charakter obecności oskarżonego na rozprawie wynika z art. 374 zd. 1 k.p.k., to w razie niewydania przez sąd postanowienia, które wprowadzałoby odstępstwo od tej normy, jasnym winno być, że oskarżony nie ma obowiązku takiego udziału.

Wniosek ten potwierdza analiza norm Kodeksu postępowania karnego dotyczących obligatoryjnej obecności oskarżonego na rozprawie. W takich przypadkach sąd w razie stwierdzenia warunków określonych w art. 376 § 1, 2 lub 3 k.p.k. albo art. 377 § 1 lub 3 k.p.k. na podstawie owych przepisów może zdecydować o prowadzeniu rozprawy pod nieobecność oskarżonego. W razie niewydania postanowienia w ich trybie, reguła dotycząca obligatoryjnej obecności oskarżonego (w sprawach o zbrodnie, podczas czynności, o których mowa w art. 385 i art. 386 k.p.k.) obowiązuje i nie ma potrzeby wydawania postanowienia ją potwierdzającego.

Zatem, wydania odrębnych postanowień wymagają decyzje procesowe sądu, które przełamują ogólne zasady regulujące obecność oskarżonego na rozprawie, np. o uznaniu obecności oskarżonego za obowiązkową w tych przypadkach, gdy zasadniczo jest ona fakultatywna (art. 374 § 1 zd. 2 k.p.k.) albo prowadzenia rozprawy pod nieobecność oskarżonego, mimo zasadniczego obliwu jego obecności na niej (art. 376 § 1, 2 lub 3 k.p.k., art. 377 § 1 lub 3 k.p.k.). W braku takich postanowień obowiązują ogólne reguły, o których treści każdy oskarżony jest pouczany. Skoro oskarżony Ł. G. bezspornie został prawidłowo pouczony o zmianie przepisów Kodeksu postępowania karnego, obowiązującej od dnia 1 lipca 2015 r., to należy przyjąć, iż wiedział, że w braku dotyczącego go postanowienia wydanego w trybie art. 374 k.p.k., jego obecność na rozprawie nie jest obowiązkowa.

Całkowicie chybiony był zarzut obrońcy oskarżonego Ł. G. naruszenia przez Sąd I instancji art. 6 k.p.k. w zw. z art. 399 k.p.k. w zw. z art. 374 k.p.k. przez pouczenie o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu z pkt I aktu oskarżenia zarzucanego D. H. i T. S. z czynu kwalifikowanego z art. 258 § 1 k.k. na czyn z art. 258 § 3 k.k., na rozprawie prowadzonej pod nieobecność oskarżonego Ł. G.. Jak już wyżej zaznaczono, rozprawa ta odbyła się w dniu 10 sierpnia 2017 r., a Sąd I instancji nie miał obowiązku wydawać w trybie art. 374 k.p.k. postanowienia o jej prowadzeniu pod nieobecność oskarżonego Ł. G.. Zarzut naruszenia art. 399 § 1 k.p.k. należało zaś traktować wręcz za nieporozumienie, skoro nie tylko, że przepis ten wprost stanowi, iż uprzedza się strony „obecne”, ale pouczenie nie dotyczyło żadnego z czynów zarzucanych oskarżonemu Ł. G..

Przechodząc do pozostałych zarzutów postawionych w apelacjach obrońców oskarżonych D. H., T. S., B. K. i Ł. G., zauważyć należy, że dotyczyły one rażącej niewspółmierności kary. W tym aspekcie przypomnieć należy, że zarzut ten pozostający w kategorii ocen, można podnieść jedynie wówczas, gdy kara nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, stając się w społecznym odczuciu karą

niesprawiedliwą (wyrok SA w Poznaniu z dnia 4 lipca 2013 r., II AKA 125/13, LEX nr 1345555; wyrok SA w Lublinie z dnia 4 czerwca 2014 r., II AKA 72/14, LEX nr 1493773). Przy tym, na gruncie art. 438 pkt 4 k.p.k. nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – „rażąco” niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu niedającym się wręcz zaakceptować (wyrok SA w Warszawie z dnia 18 września 2013 r., II AKA 258/13, LEX nr 1392054; wyrok SA w Łodzi z dnia 29 października 2013 r., II AKA 196/13, LEX nr 1386142; wyrok SA w Łodzi z dnia 28 stycznia 2014 r., II AKA 264/13, LEX nr 1425460; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 maja 2012 r., II AKA 125/12). Zauważa się też, że z rażąco niewspółmiernością kary za określone przestępstwo mamy do czynienia wówczas, gdy na podstawie wszystkich okoliczności mających wpływ na jej wymiar można ustalić, że zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji, a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej przy prawidłowym zastosowaniu dyrektyw wymiaru kary zawartych w art. 53 k.k. i dalszych (wyrok SA w Lublinie z dnia 25 września 2013 r., II AKA 154/13, LEX nr 1375821). W szczególności, zarzut rażącej niewspółmierności kary polegać może na wykazaniu, że prawidłowo ustalone okoliczności mają takie znaczenie i ciężar gatunkowy, których orzeczona kara bądź nie uwzględnia w ogóle, bądź uwzględnia je w stopniu niedostatecznym (wyrok SN z dnia 23 października 1974 r., V KRN 78/74, OSNKW 1974, nr 12, poz. 234; aprobowany przez M. Cieślak, Z. Doda, Przegląd orzecznictwa, Pal. 1975, z. 9, s. 37).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, do wymierzenia tak rozumianej rażąco niewspółmiernej kary doszło przede wszystkim w odniesieniu do oskarżonych B. K. oraz Ł. G., a w ograniczonym zakresie – oskarżonego D. H.. Na wstępie związanej z tym analizy podkreślić należy, że w zaskarżonym wyroku nie zastosowano stanu prawnego z daty poprzedzającej czas orzekania, mimo że niewątpliwie był on względniejszy dla sprawców. Wniosek taki wypływał już z tego, że między datą popełnienia czynów a orzekaniem doszło do – opisanego wyżej przy okazji rozważań nad kwalifikacją prawną czynów pozostających w idealnym zbiegu – zaostrzenia odpowiedzialności karnej za czyny kwalifikowane z art. 62 § 2 k.k.s., z art. 37 § 1 pkt 1a k.k.s. oraz z art. 271a § 1 k.k. Niezależnie od tego, w realiach niniejszej sprawy, gdy wobec oskarżonej B. K. orzeczono w pierwszej instancji karę łączną w wymiarze 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, a kara łączna orzeczona w stosunku do oskarżonego Ł. G. przekraczała ledwie o miesiąc wymiar 2 lat pozbawienia wolności, oczywistym jawiła się potrzeba rozważenia stanu prawnego obowiązującego przed dniem 1 lipca 2015 r., gdy to m.in. istniała możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kar nieprzekraczających tego pułapu i to również w stosunku do osób uprzednio karanych. Zważywszy, że w istocie stan prawny z daty 30 czerwca 2015 r. był względniejszy dla wszystkich oskarżonych, Sąd odwoławczy dokonał korekty zaskarżonego wyroku wprowadzając do kwalifikacji prawnej czynów wyczerpujących znamiona przestępstw lub przestępstw skarbowych odpowiednio art. 4 § 1 k.k. lub art. 2 § 2 k.k.s. W efekcie, możliwe było zastosowanie reguł obowiązujących we wspomnianej dacie również w odniesieniu do kary łącznej. Dlatego też, za jej podstawę prawną wobec oskarżonych D. H., T. S. i B. K. Sąd Apelacyjny przyjął art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., a w stosunku do oskarżonego Ł. G. – art. 39 § 1 i 2 k.k.s. i art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 2 k.k. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że Sąd I instancji nie uwzględnił w wystarczającym stopniu dyrektywy prewencji indywidualnej, nie przykładając należytej wagi do właściwości i warunków osobistych oskarżonych B. K. oraz Ł. G., a także postawy i zachowania się po popełnieniu przestępstw oskarżonej i oskarżonego D. H.. Do takich wniosków prowadzi analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku, w którym o owych kwestiach wypowiedziano się nad wyraz powściągliwie.

Zdaniem Sądu odwoławczego, w przypadku oskarżonej B. K. orzeczenie Sądu I instancji pomijało jej złą sytuację majątkową i niewielkie możliwości zarobkowe, które zarówno na gruncie art. 33 § 3 k.k., jak i art. 23 § 3 k.k.s. nie uzasadniały ustalenia wysokości stawki dziennej grzywny w kwocie aż 100 zł. Przesłanki te spełniała kwota zbliżona do minimalnej na gruncie art. 23 § 3 k.k.s., tj. 50 zł, co wymagało korekty zaskarżonego wyroku w opisanym kierunku. Ponadto, mimo odpowiedniego wyważenia dyrektyw wymiaru kary w zakresie kar jednostkowych, zaskarżone orzeczenie nie uwzględniało dostatecznie postawy oskarżonej i jej roli w przestępczym procederze na etapie ferowania rozstrzygnięcia o kary łącznej, a konkretnie warunkowego zawieszenia jej wykonania. Pamiętać však należy, że

oskarżona nie tylko przyznała się do zarzucanych jej czynów, ale od początku konsekwentnie i powtarzalnie opisywała okoliczności ich popełnienia, dzięki czemu organy ścigania zebrały materiał dowodowy pozwalający na stawianie zarzutów kolejnym osobom. Rola oskarżonej w ujawnionych przestępstwach również nie była kluczowa, a z uwagi na liczbę firm „słupów” uprawnione wręcz jawiło się twierdzenie, że w braku oskarżonej miejsce jej firmy zająłby (...) W. B. lub (...) P. N.. W tej sytuacji, mimo uprzedniej karalności oskarżonej na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, możliwe było, z uwzględnieniem właściwości i warunków osobistych oskarżonej, uznając, że zachodzi wyjątkowy wypadek uzasadniony szczególnymi okolicznościami, warunkowe zawieszenie orzeczonej przez Sąd I instancji kary łącznej 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 4 lata, z oddaniem oskarżonej w tym czasie pod dozór kuratora sądowego, o czym orzeczono na mocy art. 69 § 1, 2 i 3 k.k. w zw. z art. 70 § 2 k.k. w zw. z art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k.

Na marginesie tych rozważań należy zaznaczyć, że w aspekcie wymiaru kary chybione były argumenty obrońcy oskarżonej, jakoby to B. K. faktycznie nie osiągnęła korzyści majątkowej oraz nie miała możliwości rozpoznania znaczenia popełnionego czynu, zwłaszcza z uwagi na uzależnienie od alkoholu. Osiągnięcie korzyści majątkowej przez oskarżoną wynikało wszak wprost z jej wyjaśnień, a brak działania w warunkach poczytalności zniesionej bądź ograniczonej z niepodważanej przez strony opinii sądowo-psychiatrycznej (k. 6229-6230), w której zresztą biegli stwierdzili u B. K. zespół zależności alkoholowej (k. 6610).

W odniesieniu do oskarżonego Ł. G., zaskarżone orzeczenie wymagało korekty dotyczącej zarówno jednej z kar jednostkowych, jak i kary łącznej. Zgodzić należało się z obrońcą, że wbrew nakazowi z art. 424 § 2 k.p.k. w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku (str. 151) nie przytoczono wszystkich okoliczności, które Sąd Okręgowy miał na względzie, wymierzając oskarżonemu Ł. G. kary. Jednak, w myśl art. 455a k.p.k. nie mogło to być powodem uchylecia wyroku. Poza tym, z jednym wyjątkiem, orzeczone oskarżonemu przez Sąd I instancji kary jednostkowe odpowiadały dyrektywom generalnym i indywidualnym przewidzianym w art. 53 k.k. i nie cechowały się rażąco niewspółmiernością, wobec czego nie było podstaw do ich zmiany.

Natomiast, zdaniem Sądu Apelacyjnego, kara wymierzona oskarżonemu Ł. G. w punkcie 13 zaskarżonego wyroku, tj. za czyn z art. 273 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. była rażąco niewspółmiernie surowa, a w szczególności nie przystawała do orzeczonej za pozostające w idealnym zbiegu z tym czynem przestępstwo skarbowe osądzone w punkcie 12. Zauważyć bowiem należy, że przestępstwem skarbowym oskarżony Ł. G. doprowadził do uszczuplenia należności publicznoprawnej wielkiej wartości, a przestępstwem z Kodeksu karnego formalnie nie wyrządzono żadnej szkody. Również porównanie zagrożeń ustawowych obydwóch tych przestępstw przemawiało za orzeczeniem surowszej kary za przestępstwo karnoskarbowe. Dlatego też, Sąd Apelacyjny złagodził karę za czyn z punktu 13 zaskarżonego wyroku do 1 roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności oraz do 200 stawek dziennych grzywny po 100 zł stawka, w efekcie czego to kara wymierzona za przestępstwo skarbowe (w przeciwieństwie do sytuacji pozostałych oskarżonych) podlegała wykonaniu na zasadzie art. 8 § 2 k.k.s. Tym z kolei była podyktowana kolejna zmiana, dokonana w punkcie 17 zaskarżonego wyroku, gdy to w stosunku do oskarżonego Ł. G. Sąd odwoławczy uchylił zawarte tam rozstrzygnięcie, w to miejsce przyjmując, że zachowania przypisane oskarżonemu w punktach 12 i 13 stanowią jeden czyn w rozumieniu art. 8 § 1 k.k.s. i na podstawie art. 8 § 2 k.k.s. ustalił, że spośród kar w nich orzeczonych wykonaniu podlegają tylko kara pozbawienia wolności oraz kara grzywny orzeczone w punkcie 12.

W efekcie tego rozstrzygnięcia doszło do obniżenia jednej z kar jednostkowych stanowiących podstawę do orzeczenia kary łącznej, co już uprawniało do obniżenia tej ostatniej o 1 miesiąc. Ponadto, w ocenie Sądu odwoławczego, orzeczenie o karze łącznej nie uwzględniało podobieństwa podmiotowo-przedmiotowego między przestępstwami, za które wymierzono kary podlegające łączeniu, który bez wątplenia był ścisły, a także właściwości i warunków osobistych oskarżonego. Z tych ostatnich Sąd Okręgowy miał na uwadze jedynie uprzednią niekaralność oskarżonego (str. 151 uzasadnienia). Pominięto natomiast prowadzenie przez oskarżonego uprzednio przez wiele lat legalnej działalności gospodarczej oraz posiadanie na utrzymaniu dziecka (k. 6893, 6641). Te ostatnie okoliczności uzasadniały przekonanie Sądu Apelacyjnego, że zachodzi wyjątkowy wypadek uzasadniony szczególnymi okolicznościami i wystarczające będzie warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej pozbawienia wolności, zwłaszcza, że nastąpiło

ono na maksymalny okres próby, z oddaniem oskarżonego pod obligatoryjny (art. 41a § 2 k.k.s.) dozór kuratora i nałożeniem również obligatoryjnego obowiązku uiszczenia wymagalnej należności publicznoprawnej w okresie 4 lat, a więc umożliwiającym efektywną kontrolę tego orzeczenia. Dlatego też, Sąd odwoławczy połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w punktach 11, 12 i 14 zaskarżonego wyroku oraz orzekł karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie na mocy art. 69 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. i w zw. z art. 41a § 2 k.k.s. według stanu prawnego obowiązującego dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 5 lat, a na mocy art. 41 § 4 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 41 § 2 k.k.s. zobowiązał oskarżonego do uiszczenia w terminie 4 lat należnego podatku od towarów i usług VAT, stanowiącego wymagalną należność publicznoprawną, stwierdzoną ostatecznymi decyzjami Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 31 marca 2014 r.: Nr PP- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za marzec 2011 r. na 56.964 zł; Nr P- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za kwiecień 2011 r. na 245.820 zł; Nr PP- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za maj 2011 r. na 206.672 zł; Nr PP- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za czerwiec 2011 r. na 273.448 zł; Nr PP- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za lipiec 2011 r. na 611.650 zł; Nr PP- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za sierpień 2011 r. na 972.981 zł; Nr PP- (...) - (...) określającą kwotę zobowiązania podatkowego za wrzesień 2011 r. na 1.098.273 zł. Podkreślenia wymaga, że na etapie postępowania apelacyjnego ustalono, iż Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2018 r. (sygn. akt I FSK 818/16) oddalił skargę kasacyjną Ł. G. od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 26 maja 2015 r. (sygn. akt III SA/Gl 1524/14) w sprawie ze skargi wymienionego na postanowienie Dyrektora Izby Skarbowej w K. z dnia 17 września 2014 r. nr (...) w przedmiocie pozostawienia bez rozpatrzenia odwołania na wymienione wyżej decyzje (k. 8205-8215), w efekcie czego postępowanie administracyjne zostało prawomocnie zakończone.

W odniesieniu do oskarżonego D. H., zaskarżone orzeczenie wymagało korekty dotyczącej wysokości jednej z kar jednostkowych, a także wymiaru kary łącznej. Co do tej pierwszej kwestii, przywołując okoliczności zaprezentowane wyżej, przy okazji badania stopnia społecznej szkodliwości czynu z art. 297 § 1 k.k. przypisanego oskarżonemu D. H. w punkcie 5 zaskarżonego, zauważyć należy, że Sąd I instancji nie uwzględnił zachowania oskarżonego po popełnieniu przestępstwa oraz rozmiaru ujemnych następstw czynu. W istocie bowiem, mimo wyczerpania przez oskarżonego znamion wspomnianego przestępstwa, wedle danych figurujących w aktach kredyt był spłacany, a nadto został należycie zabezpieczony. Okoliczności te w zestawieniu z przyznaniem się przez oskarżonego do zarzucanego mu czynu, przemawiały za złagodzeniem kary pozbawienia wolności orzeczonej D. H. do 5 miesięcy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak było podstaw do podobnego zabiegu w odniesieniu do pozostałych kar jednostkowych orzeczonych oskarżonemu D. H.. Oczywiście, należało uwzględnić, że wyjaśnienia tego oskarżonego złożone w śledztwie pozwoliły na poczynienie pewnych ustaleń faktycznych ukazujących mechanizm przestępczego procederu, który siłą rzeczy nie był znany tym oskarżonym, którzy pełnili w nim podrzędną rolę tzw. słupów. Nie były one jednak kluczowe w sprawie i nie sposób przeceniać ich znaczenia. Z kolei akcentowane przez obrońcę oskarżonego D. H. jego właściwości i warunki osobiste, w tym łożenie alimentów na jedno dziecko oraz na poczet należności sądowych, bynajmniej nie wyróżniały go szczególnie z grona członków społeczeństwa, stanowiąc przejaw zachowania standardowego. Brak więc było przesłanek do uznania, aby kary jednostkowe orzeczone wobec oskarżonego D. H. (poza wymierzoną za czyn z art. 297 § 1 k.k.) były rażąco niewspółmiernie surowe.

Jednak, już obniżenie jednej z kar jednostkowych stanowiących podstawę do orzeczenia oskarżonemu D. H. kary łącznej uprawniało do obniżenia tej ostatniej. Za takim rozstrzygnięciem, w ocenie Sądu odwoławczego, przemawiało nadto niedostateczne uwzględnienie przez Sąd I instancji podobieństw podmiotowo-przedmiotowych między pozostałymi przestępstwami, za które wymierzono kary podlegające łączeniu, a także postawy oskarżonego po popełnieniu czynu. Zauważyć bowiem należy, że kary jednostkowe wymierzone oskarżonemu D. H. przez Sąd I instancji za czyny popełnione w zorganizowanej grupie przestępczej były istotnie niższe od takowych kar orzeczonych oskarżonemu T. S., a jednak kary łączne wobec obydwóch tych oskarżonych zostały orzeczone w niemal tej samej wysokości. Sąd Apelacyjny miał zarazem na uwadze, że z uwagi na wielość przestępstw i różnice między nimi, nie sposób było stosować zasady absorpcji, a miarodajnym było oparcie się na zasadzie asperacji. Opisane okoliczności przemawiały za złagodzeniem kary łącznej orzeczonej wobec oskarżonego D. H. do 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia

wolności. Oczywistym było, że ze względu na jej wymiar nie było możliwe warunkowe zawieszenie jej wykonania, jak postulowała obrońca.

Zważywszy na dokonane zmiany w zakresie rodzaju oraz wymiaru kar, Sąd Apelacyjny dokonał modyfikacji zaliczeń zastosowanych przez Sąd w punkcie 21 zaskarżonego wyroku. Mając na względzie opieranie się na stanie prawnym obowiązującym dnia 30 czerwca 2015 r., uwzględniono brzmienie art. 63 § 1 k.k. z owego czasu, gdy brak było odwołania do obowiązującego w dacie orzekania art. 63 § 5 k.k. Stąd, Sąd odwoławczy zaniechał przytaczania oprócz dat dziennych godzin, w których doszło do pozbawienia wolności. Dlatego też, zaliczono na poczet kar: łącznej pozbawienia wolności orzeczonej oskarżonemu D. H. – okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 18 lutego 2014 r. do dnia 27 października 2014 r., grzywny orzeczonej oskarżonej B. K. – okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniu 18 lutego 2014 r., a grzywny orzeczonej oskarżonemu Ł. G. – okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 21 października 2014 r. do dnia 20 listopada 2014 r.

Przechodząc na koniec do oceny zarzutów podniesionych wobec kar jednostkowych i kary łącznej orzeczonych przez Sąd meriti oskarżonemu T. S., podkreślić należy, że poza omówioną wyżej kwestią przypadku korzyści majątkowej, nie było podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia. W szczególności, nie przemawiały za dokonaniem obniżenia kar jednostkowych oraz kary łącznej argumenty podniesione przez obrońcę oskarżonego T. S.. Akcentowany przez obrońcę fakt ostatecznego przyznania się przez oskarżonego do zarzucanych mu czynów został już uwzględniony przez Sąd I instancji, który wymierzył temu oskarżonemu, działającemu wszak w warunkach recydywy specjalnej podstawowej, relatywnie łagodne kary. Dostrzegając owo przyznanie, nie sposób było tracić z pola widzenia okoliczności, w jakich do niego doszło (k. 6064), tj. wtedy, gdy oskarżonego T. S. obciążyli ówcześni podejrzani: B. K., W. B., P. N., a nawet D. H.. Warto też zauważyć, że lakoniczne wyjaśnienia oskarżonego T. S., w przeciwieństwie do pozostałych oskarżonych, nie pozwoliły na czynienie dodatkowych ustaleń w sprawie. Zważywszy zaś na treść wyjaśnień oskarżonego D. H., którym wszak Sąd I instancji generalnie dał wiarę, należało uznać, że większą wiedzę o popełnionych przestępstwach, a zwłaszcza o nieustalonym mężczyźnie o imieniu (...), który miał być autorem przestępczych rozwiązań, miał oskarżony T. S..

Nadto, na niekorzyść oskarżonego T. S. przemawiał, co trafnie podkreślił Sąd I instancji (str. 151 uzasadnienia), fakt jego uprzedniej wielokrotnej karalności, nie tylko w warunkach recydywy specjalnej podstawowej, ale i za inne przestępstwa podobne. W tym aspekcie warto zauważyć, że oskarżony trwał w przestępczym procederze mimo odroczenia mu postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2011 r. wykonania kary 4 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 1 lipca 2010 r., kreującym wspomnianą recydywę z art. 64 § 1 k.k.

Wreszcie, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zmiany rozstrzygnięcia w zakresie kary łącznej orzeczonej oskarżonemu T. S.. Podobnie jak w przypadku pozostałych oskarżonych, między przestępstwami, za które orzeczono kary jednostkowe, nie zachodził związek tego typu, który uzasadniałby oparcie się na skrajnej zasadzie absorpcji. Zważywszy dodatkowo, że orzeczona kara łączna nie była rażąco niewspółmiernie surowa, Sąd odwoławczy uznał, że nie wystąpiły żadne przesłanki do jej złagodzenia, zwłaszcza, że ledwie o 6 miesięcy przekraczała ona wymiar dwóch z trzech składających się na nią kar jednostkowych.

Konieczne natomiast było wyeliminowanie art. 64 § 1 k.k. z podstawy wymiaru kary orzeczonej oskarżonemu T. S. w punktach 3 i 4 zaskarżonego wyroku. Wspomniany przepis bowiem, wobec orzeczenia kary nieprzekraczającej ustawowych granic, powinien być przywołany jedynie w kwalifikacji prawnej poszczególnych czynów.

Ponadto, w przypadku kar wymierzonych wszystkim apelującym oskarżonym za przestępstwa skarbowe Sąd Apelacyjny wyeliminował z podstawy ich wymiaru art. 23 § 1 i 3 k.k.s. Uznano bowiem, że przepisy te regulują pewne ogólne zasady i tak jak nie powołuje się art. 27 § 1 k.k.s. lub art. 12 § 2 k.k., tak zbyt częste jest przywoływanie w podstawie wymiaru kary grzywny art. 23 § 1 i 3 k.k.s.

Mając powyższe na uwadze, wobec braku bezwzględnych przyczyn odwoławczych, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. zmieniono zaskarżony wyrok w opisany sposób, utrzymując go w mocy w pozostałym zakresie.

Na mocy art. 29 ust. 1 Prawa o adwokaturze oraz § 17 ust. 2 pkt 5 i § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2016.1714) zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. O. kwotę 738 złotych (w tym 23% VAT) tytułem zwrotu nieopłaconych kosztów obrony z urzędu udzielonej oskarżonej B. K. w postępowaniu odwoławczym.

O kosztach sądowych postępowania odwoławczego, które ostatecznie doprowadziło do rozstrzygnięcia na korzyść każdego z apelujących oskarżonych, orzeczono na podstawie art. 624 k.p.k., obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO del. Marcin Ciepiela SSA Alicja Bochenek SSA Aleksander Sikora